

PB- PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

klimop^{*}

Kwartaaltijdschrift van Natuur.koepel vzw
jaargang 35 nummer 1
januari – februari – maart 2025

natuur.koepel
Zuid-West-Vlaanderen

I N H O U D

5	OPSTAPJES
6	NATUUR.KOEPEL <i>Een kijkje onder de koepel</i>
8	NATUUR.KOEPEL <i>Door de bomen toch het bos zien</i>
11	NATUUR.KOEPEL <i>Het Preshoekbos</i>
12	MILIEU EN BEDRIJVEN <i>Ann'ders en lekker met Ann</i>
14	KLIMAATPRAAT <i>De regel van 'tree'</i>
17	UIT DE LITERatuur <i>Kantelen!</i>
18	DNA VAN DE BRAMENPLUKKER <i>Bunkeren, gasten, bunkeren!</i>
20	NATUUR.KOEPEL <i>Over stekelbaarzen en triatleten</i>
23	JNM <i>Een evolutionaire startdag</i>
24	NATUUR.KIDS <i>Snuiteren met De Vlasbek</i>
27	NFW <i>NFW blijft tevrede</i>
29	TRAGE WEGEN WANDELING <i>Rond Anzegem</i>
32	VOGELWERKGROEP <i>40 jaar trektellen</i>
34	PLANTENWERKGROEP <i>Knoppen onder de loep</i>
36	INSECTENWERKGROEP <i>Boeiend insectenjaar</i>
38	PADDENSTOELENWERKGROEP <i>Goddelijke zwammen in het Godtschalkbos</i>
40	UIT DE VERENIGINGEN
40	<i>Natuurpunt Wevelgem</i>
42	<i>Natuurpunt De Vlasbek</i>
45	<i>Natuurpunt Kregel Anzegem</i>
46	<i>Natuurpunt Avelgem</i>
49	GROETEN VAN DE VOGELS <i>Eindejaarslijstjes</i>
53	VELT
54	ACTIVITEITEN IN DE KIJKER
55	ACTIVITEITENKALENDER
59	COLOFON

EVEN VOORSTELLEN

KATO VANHAVERBEKE

De passie voor natuur kreeg ze met de paplepel ingegoten. Ouders met een hart voor natuur én een buitenverblijf in de Viroinstreek zijn een goed substraat om een groene dochter te kweken.

Gefascineerd door planten en beestjes studeerde Kato in 2022 af als biologe aan de KU Leuven. Ze liep stage bij het wildebijenteam van Natuurpunt Studie. Ze schreef er een rapport over de grashommel in Vlaanderen. Daarna schaaftde ze haar vaardigheden bij in Cluncho Lodge, in het Amazonewoud van Peru.

Sinds begin 2024 werkt ze in Deerlijk bij het milieustudiebureau Embridge. Daar coördineert ze het Team Biodiversiteit, waar ze natuurtoetsen, passende beoordelingen en diverse natuuradviezen schrijft.

In haar vrije tijd zet Kato zich in voor het onderzoek van wilde bijen, via de nationale Wilde bijen- en wespenwerkgroep Aculea en onze regionale insectenwerkgroep Insecta. Er ontluikt engagement voor de natuurbehoudsinitiatieven van Natuurpunt. Natuurpunt De Vlasbek Kuurne is haar waardplant.

“WINTERIJLHEID”

In de wintermaanden zet de natuur de knop op “uit”. Ook wij trekken ons terug in onze knusse huizen, dag en nacht vloeien bijna onmerkbaar in elkaar over: als je even niet oplet, is het alweer donker. Maar ook dan loont het de moeite om de kou te trotseren en naar buiten te trekken. De harde kleuren van de natuur hebben plaats gemaakt voor een pastelachtige ijlheid, adem-benemend, de energie die een buitenmens nodig heeft in deze donkere dagen.

**Heulebeekvallei in Bergelen © Tom Linster
Tekst: Emmanuel Desmet**

VOORWOORD KLIMOP

2025 is begonnen en zoals steeds wil ik iedereen een gelukkig en vooral gezond jaar toewensen.

Nu alle verkiezingen in België achter de rug zijn kijken we uit naar het nieuwe beleid rond natuur en leefmilieu op gemeentelijk, Vlaams en federaal niveau. In de aanloop naar deze verkiezingen waren deze thema's pijnlijk afwezig of uitverkoren schietschijven. Met de vele vrijwilligers van Natuurpunt, JNM en Velt hopen wij dat ze terug op de agenda komen en de aandacht en plaats krijgen die ze verdienen. Maar we zijn niet naïef en weten dat ons werk er de komende jaren niet gemakkelijker op wordt. Want hoe duidelijker de impact wordt van veel problemen, hoe meer mensen de neiging hebben om te vluchten of de kop in het zand te steken.

Maar we zullen het blijven herhalen: veel van de zaken waar wij ons als natuur- en milieuverenigingen dagelijks voor inzetten - natuurbehoud, biodiversiteit, schone lucht, drinkbaar water, een gezond leefmilieu, zachte recreatie in een groene omgeving, democratische inspraak - zijn geen eigendom van deze of gene politieke partij maar zijn fundamentele noden en rechten van iedereen in onze samenleving.

We willen nadrukkelijk geen politieke stempel dragen en steken daarom de hand uit naar de nieuwe besturen. We willen actief met hen in dialoog gaan om samen te werken en noodzakelijke projecten in

functie van leefbaarheid te realiseren. De streekpolitici krijgen daarom ook ons tijdschrift Klimop gratis aangeboden zodat ze goed geïnformeerd zijn over onze werking: onbekend is immers onbemind!

En wat we doen mag gezien worden: nieuwe natuur creëren en ze biodiverser maken waardoor ook de belevingswaarde omhoog gaat. En daarbij heel veel mensen inspireren om mee te doen in een belangeloze inzet voor de maatschappij. Toch zijn er nog heel veel mensen die onze werking niet kennen of onvoldoende waarderen. Daarom is het van groot belang dat we goed en duidelijk blijven communiceren en samen met jullie de nadruk blijven leggen op de verbindende rol die we hebben in de samenleving. Wij vormen met heel veel mensen die deze ideeën koesteren een grote en warme familie. Ik kies dus in 2025 elke dag verder voor dialoog en een samenleving verbonden met de natuur.

Een eigen leuke anecdote als afsluiter. Laatst zat ik in een wachtkamer voor een doktersbezoek naast een mama en haar 4 jarig zoontje. Met veel interesse bekeek hij samen met mij de dieren in het tijdschrift van Natuurpunt. Op het einde haalde hij trots... een grote kronkelende regenworm uit zijn vestzak. Een echte natuurverkenner in spe! Zolang dit kan gebeuren blijf ik erin geloven.

Kristina Naeyaert, voorzitter

KRISTINA NAEYAERT
VOORZITTER
NATUUR.KOEPSEL VZW

CURSUS BELEIDSVERKENNER NATUUR BESCHERMEN VIA BELEIDSWERK

Goesting om aan de slag te gaan met beleid?

Eindelijk, een cursus die je als vrijwilliger op weg helpt!

Beleidswerk: da's je verdiepen in een thema, je stem laten horen, informatie opzoeken, overleggen, netwerken à volonté, lobbyen en communiceren op de juiste manier. Dat is je ogen en oren openhouden en actie ondernemen waar nodig.

Maar hoe begin je daaraan? Hoe zet je natuur op de agenda? En bij wie kan je terecht met vragen? Het komt allemaal aan bod in deze cursus 'beleidsverkenner'.

De verschillende **beleidscafés** hebben vooral als doel je wegwijs te maken in beleid zodat je actie kan ondernemen. Niet om je te overweldigen met moeilijke termen. Ook niet om een specifiek dossier volledig uit te spitten.

Voor wie

De cursus richt zich tot iedereen met interesse in beleid. Tijdens de ontmoetingsmomenten kan je info en ervaringen uitwisselen met andere cursisten.

Opbouw en data

De cursus combineert live ontmoetingsmomenten en online lessen. De online lessen volg je op je eigen tempo.

Prijs

Leden Natuurpunt, Velt en JNM: 15 euro
Niet-leden: 40 euro

Klinkt als muziek in de oren? Schrijf je snel in.
www.natuurkoepel.be/activiteiten

Wanneer	Uur	Wat	Waar
Ma 10/02	19u30-22u	Beleidscafé - Introductie in het Vlaamse beleid	Deltagroep, Warande 9 in Heule
Ma 17/02	19u30-22u	Beleidscafé - Geef de natuur een stem	Deltagroep, Warande 9 in Heule
Ma 24/02	19u30-22u	Beleidscafé - Gebruik van digitale databronnen <i>Dit beleidscafé kan je ook los van de cursus volgen</i>	Deltagroep, Warande 9 in Heule
Za 15/03	9u30-12u	Terreinexcursie	Leievallei in Wevelgem (kruising Abdijweg en Kloosterstraat)
Ma 17/03	19u30-22u	Beleidscafé - Samenwerken met stakeholders	Deltagroep, Warande 9 in Heule

VERPAKKINGSVRIJ WINKELEN IN KORTRIJK

ZONDER MEER

BIO ECO FAIR SHOP

Rijselsestraat 51
8500 Kortrijk
www.zonder-meer.be

Open van dinsdag tot en met vrijdag van 9.30 tot 18
Zaterdag van 9.30 tot 16

Doe iets
voor vogels, vlinders, bijen,
bloemen, bomen, oceanen, ...

Doe iets voor de **AARDE**
Doe iets voor **JEZELF**
En doe het vooral **SAMEN**

Klimop
altijd een goeie wegwijzer.

uit sympathie, Peter Callewaert

JOUW

Advertentie HIER?

Contacteer
info@natuurkoepel.be

kringloop winkel

Er is altijd wel een
kringloopwinkel, geefpunt,
textielcontainer, of
recyclagepark dichtbij.

*Nieuw
is zo
PASSÉ!*

www.dekringloopwinkel.be

PortemanKijkers.be
SPECIAALZAAK & SITE VOR VERREKIJKERS & TELESCHOPEN

Swarovski - Leica - Zeiss - Kite - Bynolyt - Steiner - Bushnell
Statieven - Loepes - Cameravallen - Digiscoping

Tot 10% op adviesprijs

Optiek Porteman steunt als partner van Natuurpunt
op de Hellebeek in Heuvelland.

Rijselstraat 10 & 12 - IEPER

Volg @Portemankijkers

Test de kijkers
op de Ieperse slechtvalken
in de Porteman-tuin.

Opstapjes

SAAR VANREN-TERGHEM

is opgegroeid in de mooie Avelgemse Scheldemeersen. Door deel te nemen aan Expeditie Natuurpunt is ze gestart als vrijwilliger bij Natuurpunt Avelgem, waar ze de opendeurdagen voor kinderen helpt organiseren.

SNEEUWWIT

Eindelijk is het weer zover: mijn favoriete seizoen, de winter, is aangebroken! Elke ochtend sta ik op met de hoop op een wit tapijt en de kans op een sneeuwwandeling in de Scheldemeersen. De rust die van een wit sneeuwlandschap uitgaat is onbeschrijflijk. In West-Vlaanderen lijken de dieren dan telkens wat in de war. Ze zijn voorzichtiger, maar vallen toch net iets meer op omdat hun camouflage niet aangepast is aan het gewijzigde landschap. Wat is het mooi om deze verandering te aanschouwen. Helaas betekent dit tegen 's avonds vaak ellende op de weg en overal bruine smurrie. Wie goed zoekt, vindt echter nog ongerepte stukjes natuur die nu des te meer opvallen door de afwezigheid van de mens. Misschien moeten we nog wat meer van deze stukjes creëren?

SAM VER EECKE

uit Izegem is student aan de VIVES-hogeschool in Roeselare, waar hij de richting Groenmanagement volgt. Als stagiair bij Natuur.koepel, kan je hem dit jaar in vele gebiedjes spotten. Ook bij JNM Roeselare is hij sinds begin september een standvogel geworden.

JEUGDIG ENTHOUSIASME

Het weekend van 11 november trok ik er samen met 89 jongeren en jongvolwassenen op uit naar de Gulke Putten. Allen zijn we lid van een jeugdbeweging met een hart voor de natuur. Denk dan aan JNM, KT-NB, de Stekkertjes en de Verrekijker. Een weekend gevuld met beheerwerken, en dit jaar voor de 18e maal: het Werkhanenweekend.

Sinds september loop ik stage bij Natuur.koepel en sloot ik me aan bij JNM Roeselare. De verhalen van de leiding over vorige edities van het Werkhanenweekend hadden mij al snel overtuigd om dit niet te missen. Met een rugzak vol enthousiasme en kleren die al snel vuil zouden zijn, vertrok ik richting Wingene.

En het stelde niet teleur. Niets plezieriger dan kunnen samenwerken met jongeren met dezelfde passies, en met de leiding het vuur doorgeven aan de volgende generatie werkhanen. Toekomst verzekerd! Na een weekend beheren waren de broeken goed vuil, maar de natuur opnieuw een stuk schoner.

DAAN TERRYN

woont in Izegem en is directeur van VBS Spes Nostra in Heule. Waar je ook in provincie gaat uitwaaien, de kans bestaat altijd dat je hem tegen het lijf loopt terwijl hij de schoonheid van de natuur probeert vast te leggen met een fotocamera.

HET ZAADJE

Mijn ouderlijk huis had geen tuin, maar vlakbij de dorpskern was het platteland. Smalle asfaltwegen kronkelden langs de Gistelbeek tussen boerderijen door. Dat was genoeg om al op jonge leeftijd de natuur te beleven: insecten observeren, vogels kijken, kikkers zoeken, plantjes leren herkennen. Ik deed het allemaal. Met vader leerde ik het ritme van de seizoenen kennen door op een wilgenblaadje een kenteken te maken. Elke avond gingen we samen naar het blaadje kijken en zagen de verandering, tot het blaadje verdwenen was. Onvindbaar afgevalen, voedsel geworden voor nieuw leven. Ik ben zeker dat daar het zaadje is geplant voor hoe ik nu de natuur beleef: een bron van verbinding met mezelf, de ander, de wereld en de schepping. Het is fijn dat mensen de natuur wetenschappelijk benaderen. Dat is nodig om waakzaam te zijn voor mogelijk kwalijke evoluties en in te grijpen waar dat kan. Voor mij is de natuur niet alleen een object van wetenschap. Het is een onuitputtelijke bron om te onthaasten en om de levensbeschouwelijke prikkel te stimuleren.

PIETER
VANSLEMBROUCK

EEN KIJKJE ONDER DE KOEPSEL

INTERVIEW MET NATUUR.KOEPSEL-COÖRDINATOR
NELE DEVRIENDT

→ Coördinator Nele Devriendt
©Anne Braet

Ingekneld tussen de spoorweg en een oude linnenfabriek ligt in Heule de Warandekapel. De vroegste sporen ervan gaan eeuwen terug. Het is een maandagmorgen, begin van de herfstvakantie. In het voorbij fietsen mijmer ik over het landschap dat de Mariavereerders lang geleden moeten hebben gezien, hoe stil het moet zijn geweest 's nachts, hoe gevarieerd het vogelgezag overdag. Ik heb afgesproken met Nele Devriendt, coördinator van Natuur.koepel vzw. Nele neemt me mee naar haar bureau. Verscholen in de gebouwen van de Deltagroep, op vijfhonderd meter van de kapel, klopt het administratieve hart van de Zuid-West-Vlaamse natuurverenigingen. Het landschap van de Warandebedevaarders mag dan al lang zijn verdwenen, wat nog rest wordt gekoesterd.

Nele, kan je eerst eens uitleggen wat Natuur.koepel is?

Misschien kunnen we beginnen bij hoe Natuur.koepel ontstaan is. Daarvoor moeten we terug naar de jaren '80. We spreken over de periode waarin veel kleine lokale natuurverenigingen vooral apart bezig waren. Elk met eigen beheerwerken, activiteiten, beleidswerk en soms ook een eigen ledenblad, waardoor veel tijd en energie verloren ging. Er was duidelijk nood aan een meer

gestructureerde en efficiëntere samenwerking rond communicatie en beleid. Onze huidige Natuur.koepel vzw werkte vele jaren onder de naam van Zuid-West-Vlaamse Natuur- en Milieukoepel. Zo is ook ons ledenblad Klimop 35 jaar geleden ontstaan.

Kan je dat wat concreet maken, wat doen jullie zo allemaal?

Onze algemene doelstelling is streven naar meer en betere natuur in Zuid-West-Vlaanderen. We doen dit als regionale koepelvereniging door het ondersteunen van de werking van onze 10 afdelingen van Natuurpunt, 3 Velt-afdelingen en JNM (Jeugdbond voor Natuur en Milieu) in de regio. We hebben ook een tiental thematische werkgroepen zoals de vogel- en plantenwerkgroep en de natuurfotografiewerkgroep onder onze vleugels. We brengen vrijwilligers samen zodat ze sterker staan en zo meer kunnen realiseren. We voeren promotie voor de vele activiteiten en brengen nieuws vanuit afdelingen en werkgroepen samen in ons tijdschrift Klimop, op onze website en via sociale media. Een andere zeer belangrijke pijler is beleidswerk omdat we o.a. realisaties rond natuurherstel in de Leie- en de Scheldevallei willen bekomen. Het Preshoekbos was bijvoorbeeld nooit gerealiseerd geraakt zonder de acties van onze vereniging. We proberen ook

druk op de politieke ketel te houden om zinloze projecten waarbij natuur dreigt te verdwijnen, zoals bij het kanaal Bossuit-Kortrijk, tegen te houden. Een vrijwilliger volgt voor heel de regio de milieuvergunningen op zodat we kunnen reageren als de milieudruk op het landschap te groot dreigt te worden.

De werking van de lokale afdelingen ondersteunen we waar nodig, zoals bij het zoeken en opleiden van vrijwilligers. We hebben ook een uitleendienst waar we promomateriaal (o.a. tenten en vlaggen) ter beschikking hebben. Natuur.koepel ondersteunt ook de afdelingen via financiële acties bij de aankoop en het beheer van natuurgebieden.

Je vermeldt beleidswerk. Als Natuur.koepel zijn jullie politiek onafhankelijk, tegelijk wil je dat zoveel mogelijk lokale besturen investeringen in natuur en milieu integreren in hun beleidsplannen. De laatste verkiezingen waren op dat vlak geen opsteker. Ook breder is er een tendens in de publieke opinie om bezorgdheden rond het milieu en de natuur de rug toe te keren. Beïnvloedt dat je werk?

Het is zeker niet elke dag rozengeur en maneschijn. Ik zou liegen mocht ik zeggen dat de moed ook mij nooit eens in de schoenen zakt. Maar dat duurt nooit lang. Wat Natuur.koepel doet is gewoon noodzakelijk. We moeten blijven vechten en positief zijn. Anders geraak je ook niet vooruit.

Vanwaar komt jouw standvastig engagement voor natuur en milieu?

Mijn ouders zijn niet professioneel met natuur bezig, maar we gingen vaak wandelen of waren in de tuin bezig. Mijn moeder steunt verschillende natuurorganisaties. Mijn kinderstoeltje was er eentje van Greenpeace en één van de boekjes waaruit ik werd voorgelezen ging over een vis die zich in vervuilde waterlopen moest zien te redden. Dan krijg je het wel een beetje met de paplepel mee natuurlijk.

Wat heb je gestudeerd?

Biologie, aan de UGent met als specialisatie klimaatverandering en ecologie. Aan de universiteit blijven en me verder specialiseren was niets voor mij. Ik wilde iets met het middenveld doen, met mensen en niet de hele dag met louter theorie bezig zijn.

Hoe ziet een typische dag er voor jou dan uit?

Dat hangt er erg vanaf. Als de publicatie van Klimop eraan komt ben ik vooral daarmee bezig. Daarnaast coördineer ik de communicatie via onze nieuwsbrieven en op onze website. Ik mail en bel veel rond om dingen te regelen, mensen en acties aan te zwengelen en lopende zaken op te volgen. Rond de jaarwisseling moet er telkens een subsidierapport geschreven worden. Ik organiseer

vanuit Natuur.koepel netwerkmomenten voor de vrijwilligers en bredere publieksactiviteiten zoals lezingen en filmavonden. Elke dag is anders, maar elke dag probeer ik samen met de vrijwilligers impact te hebben.

Veel bureauwerk dan toch?

Ik ben niet zo vaak op het terrein, dat klopt. Als ik dan zelf eens de handen uit de mouwen kan steken ben ik extra gelukkig. Een van onze projecten is Maak het groener. Dat is onze jaarlijkse actie waarbij mensen in het najaar streek-eigen bomen, struiken en fruitbomen kunnen aankopen. Voor het samenstellen van de pakketten doen we beroep op leerlingen van het PTI Kortrijk. Met Aktractie, waar jongeren uit problematische situaties werkervaring opdoen, werken we dan weer samen met onze vrijwilligers voor de verdeling van het plantgoed. Zo'n projecten, die met sociaal engagement worden verweven, vind ik prachtig.

Uit die drive voor natuur en milieu zich ook in je persoonlijke leven?

Toch wel. M'n vriend en ik wonen in Wijnendale – Torhout. Hij is kinesist en heeft zijn praktijk in het huis dat we aan het verbouwen zijn. We leggen een ecologische vijver aan. Vorig jaar hebben we fruitbomen en struiken aangeplant in onze tuin. We hebben een dochttertje van acht maanden: Linde. De geboortelijst was tweedehands en ecologisch, we gebruiken herbruikbare luiers, zo'n dingen. Druppels op een hete plaat waarschijnlijk, maar als signaal vinden we dat belangrijk. Ik kom ook zo vaak mogelijk met de trein en de fiets naar het werk. Op de middelbare school was ik betrokken bij de milieuwergroep en ging ik met de Damiaanactie op bouwkamp naar India. Ik heb ook speelpleinwerking en Kazou gedaan. Dingen willen veranderen, ja, nu ik erover nadenk, heeft dat altijd wel in mij gezeten.

Is er nog tijd voor andere zaken?

Weinig. Ik speel badminton. In Eernegem, of all places. Competitie, jazeker. En ik zit in het bestuur. Jongeren in contact brengen met sport en met elkaar is belangrijk. Het is een druk leven, stilzitten is er weinig bij. Maar ik doe het graag en vind het zinvol wat ik doe.

Tegelijk staat of valt alles met het engagement aan de basis. Toen ik drie maanden op zwangerschapsverlof was, hebben vrijwilligers mijn basistaken overgenomen en o.a. zelf een editie van Klimop in elkaar gestoken. Natuur.koepel is een organisatie met een vangnet. Het echte werk wordt dag in dag uit door de meer dan driehonderd vrijwilligers gedaan. Zij zijn van onschatbare waarde. Een enorme merci naar hen toe.

Ook jij bedankt Nele, voor je blijvend engagement voor de natuur van bie oes!

ELS DEPREZ

DOOR DE BOMEN TOCH HET BOS ZIEN

Ons kan het overkomen dat we door de bomen het bos niet zien, maar dit gaat niet op voor **Jan Allegaert**, de boswachter (ANB) van Zuid-West-Vlaanderen die nu met pensioen gaat. Aan het einde van zijn 20-jarige loopbaan zien wij 182,56 ha nieuw bos groeien en kunnen we genieten van 27,70 ha nieuwe open natuur. Om dit gedaan te krijgen moet je over veel kwaliteiten beschikken.

→ Jan Allegaert bij
uitkijkpunt oude kleiöntginning
Aalbeeksesteenweg
© Els Deprez

Het Agentschap Natuur & Bos (ANB) heeft zijn vaste stek aan de rand van het Preshoekbos dat zich uitstrekt van Marke tot Rekkem. De stadsmens komt hier de natuur beleven.

Jan Allegaert is terecht niet weinig trots op één van de recentste realisaties aan de Aalbeekse steenweg. Geen ordinaire wegwijzer, maar een cortenstalen kunstwerk wijst ons de weg naar een hemelsbrede kijkwand eveneens in cortenstaal. We kijken uit op een oude kleiput van Wienerberger.

KLIMOP: Kunst en natuur hand in hand?

(Jan glimlacht) "Ja, we hebben ook een kunstenaar in onze ploeg.

Hier werd 6 jaar geleden de laatste klei uitgegraven. Wienerberger had een bouwvergunning die dateerde van 1970 om de put te vullen, maar we zijn elkaar tegemoetgekomen. Nu genieten we van het uitzicht op een uitgestrekte waterplas, waar de natuur haar gang gaat.

Wilde eend, fuut, meerkoet, kuifeend en pijlstaart hebben deze plek al gevonden. Hogerop grazen prachtige Mergelland- en Voskopschappen."

KLIMOP: Hoe ben je in dit verhaal verzeild geraakt, Jan?

"Vroeger was er een afdeling Natuur waar natuurwachters aan de slag gingen en een dienst Bos & Groen, die werkte met boswachters. In 1999 was ik als arbeider bij Bos & Groen betrokken bij de eerste aanplanting van het Preshoekbos. Ik volgde de opleiding Bosbouwbevoegdheid en ben begonnen als natuurwachter in de Vlaamse Ardennen. In 2008 smolten afdeling Natuur en Bos & Groen samen tot het Agentschap Natuur & Bos (ANB) en had ik de kans om in deze regio boswachter te worden."

KLIMOP: De tijd dat stropers de beste boswachters werden is voorbij. Wat doet de boswachter zoal?

"In onze contreien moet de boswachter toezicht houden op de naleving van het natuurdecreet, bosdecreet, decreet op riviervisserij, materialendecreet (illegaal storten), jacht en vogelvangst, binnen de domeinen die hij beheert. Toezicht betekent eveneens handhaving; hij kan indien nodig een aanmaning, verslag van vaststelling (administratieve boete) of P.V.

opmaken. Heel soms worden nachtelijke controles georganiseerd; altijd met zijn tweeën en voorzien van zelfverdedigingsmiddelen; pepperspray en wapenstok. Verboden nachtvisserij is een aandachtspunt.

Het werk beperkt zich niet tot toezicht en de organisatie van beheerwerken. We onderhouden contacten met gemeentebesturen en andere overheden, het Agentschap Wegen en Verkeer, Dienst Waterwegen, jeugdbewegingen, enz. Het inrichten van percelen vraagt al eens een omgevingsvergunning en we moeten ook antwoorden op vragen van burgers: ‘of we die bomen niet wat kunnen inkorten, zodat ze weer de kerktoeren kunnen zien’ (*knipooog*).

Officieel hebben wij een 38-urenweek, maar we werken dikwijls tot 80 uur per week.

Mijn ambtsgebied als enige boswachter, strekt zich uit van Wervik (Franse grens) tot Deinze, inclusief beide zijden van de Leie. Dit is een gigantisch gebied, dat een 15-tal steden en gemeenten omvat die samen over amper 700 ha natuur en bos beschikken. Ter vergelijking, in de Kalmthoutse heide beschikken 1 à 2 gemeenten al over 3.000 ha natuur en bos.”

KLIMOP: Onze regio kampt met een historische achterstand als het op bossen aankomt. Hoe komt dat?

“De laatste eeuw hebben bossen een hele evolutie meegemaakt. Onze ouders gingen weinig of niet wandelen in een bos. Hadden ze daar geen behoefte aan? Hadden ze geen tijd? Bossen waren vooral het domein van houtvesters. Zij plantten grote blokken van dezelfde soorten aan, populieren, beuken, eiken en dennen, die dan mooi hout opleverden, alleen voor de houtopbrengst.

Na pakweg 80 jaar kon men exploiteren. Kaprijpe bomen waren geld waard en bedienden de houtindustrie.

Er bestaan hier geen plankenboeren meer zoals ze al eens schertsend werden genoemd, maar toch, er is nog altijd een grote behoefte aan hout voor wonen. Denk maar aan je tafel, je stoel, je trap, dakgebinten ... noem maar op. Er is nog niets uitgevonden dat kan tippen aan de unieke kwaliteit van hout. Gaan we dan maar elders in de wereld bossen kappen en hout invoeren? Iedere maatschappij is volgens mij moreel verplicht om zo veel als mogelijk in zijn eigen grondstoffen te voorzien. Met een evenwichtig bosbeheer kunnen we tenminste in een deel van onze houtbehoefte voorzien. Dan moet dit deel al niet in Zuid-Amerika en elders worden gekapt en verscheept. Ook dat is ecologisch bewustzijn.”

KLIMOP: Bos en natuur, valt dit te rijmen met het Texas van Vlaanderen?

“West-Vlaanderen is verstedelijkt en landbouw is hier uitermate belangrijk. We hebben kwaliteitsvolle landbouwgronden; dat valt niet te ontkennen.

Zowat alles en iedereen maakt aanspraak op de beperkt beschikbare open ruimte en toch hebben we natuur en bos kunnen realiseren. Het is een evenwichtsoefening waarbij we natuurwaarde, recreatieve waarde en economische waarde t.o.v. elkaar afwegen. De uitkomst hier heet **het stadsrandbos**.

We richten het bos zo in dat de fauna en flora zoveel als mogelijk wordt beschermd, maar recreatieve en economische aspecten zijn evenwaardig. Om ons gelukkig te voelen hebben we nood aan ontspanning, ontmoeting, sporten; dit houdt ons gezond en stimuleert onze creativiteit. En wat het economisch aspect betreft zijn er de ecosysteemdiensten zoals o.a. luchtkwaliteit, biodiversiteit en het positief effect op het klimaat. Anderzijds is de maatschappelijke druk hoog: de Chiro wil kamperen in het bos, we moeten kunnen spelen, wandelen met en zonder hond, fietsen, paardrijden enz. Een mountainbiker vroeg mij eens of er geen bladkorven konden geplaatst worden in het bos om de paden minder glibberig te maken (*zucht!*)

Aan de andere kant zijn er ook percelen die niet toegankelijk zijn en staan voor maximale biodiversiteit, 100% natuurwaarde en zero recreatieve waarde.”

Het begint ook meer en meer door te dringen dat er evenveel nood is aan natte natuur, in functie van zowel de biodiversiteit als in functie van noodzakelijke waterbuffering.”

KLIMOP: We hebben ze nodig die bossen, ook als het over het klimaat gaat, toch?

Inderdaad. Intensieve landbouw, steeds met het oog op maximale productie, maakt dat onze gronden verzadigd zijn aan stikstof en fosfaten. Bomen hebben andere noden. Om landbouwgrond perfect geschikt te maken voor bomen zou er idealiter enkele jaren maïs of een ander gewas moeten geogst worden – niet bemest natuurlijk – om tot de noodzakelijke verschraving van de bodem te komen. De term hiervoor is *uitmijnen*, m.a.w. uitputten van de grond.

Bomen halen CO² uit de lucht en slaan die op in het hout. Eén kubieke meter hout absorbeert gemiddeld iets minder dan één ton CO². Gefossiliseerde wouden hebben op die manier gedurende miljoenen jaren gigantisch veel stikstof in de bodem ↓

opgeslagen onder de vorm van aardolie, gas en steenkool. Sedert pakweg 100 jaar ontgint de mens deze ondergronds opgeslagen energie (fossiele brandstoffen). De stikstof die hierin opgeslagen was komt weer in de atmosfeer terecht en zo zijn we naadloos bij het CO²-probleem aanbeland, oorzaak van de klimaatverandering.”

KLIMOP: Maar er is hoop, ik sta hier naast het levende bewijs: de architect van het Preshoekbos.

“Naast de Meikensbossen (Tielt) was het Preshoekbos mijn belangrijkste becommernis. Tijdens de bevoegdheid van Vera Dua (minister van Omgeving en Landbouw) werd ten zuiden van Kortrijk 250 ha landbouwgebied herbested als bosuitbreidingsgebied. De landbouwers beslisten welteverstaan zelf over het al dan niet verkopen van hun grond. 180 ha zijn aangekocht en reeds 169,4 ha zijn aangeplant.

Bij de eerste plantactie van het Preshoekbos in 2001 was er groot protest van woedende boeren. De politie verzocht minister Vera Dua om haar ‘kar’ te keren en zich hier niet te vertonen. Nadien zijn wij met de boeren rond de tafel gaan zitten. Zonder diplomatie kunnen we niets bereiken. We hebben overeenkomsten uitgewerkt zoals jaarlijkse concessies waarbij ze op reeds ingerichte percelen mogen maaien en vee houden onder onze voorwaarden. De reeds aangekochte, maar nog niet als bos ingerichte oppervlakten mogen de landbouwers gebruiken onder de regelgeving landbouw totdat er effectief bomen op staan. Blijft over, 70 ha bosuitbreidingsgebied dat

we nog niet in eigendom hebben. Er is geen verkoopverplichting en de prijs blijft die van landbouwgrond. De boeren maaien onze wandelpaden en de open ruimten en het hooi is voor hun vee. Win-win. We onderhouden goeie contacten en houden een vinger aan de pols, op ‘t einde van ‘t verhaal is er altijd koffie en taart (*knipooft*). Trouwens, wat betekenen 10 of 20 jaar geduld in termen van ecologie?”

KLIMOP: En de opvolging ...

“...is verzekerd. Mijn opvolger Ralph Vandaele is hier ooit begonnen als ploegbaas van de veldmedewerkers. Hij kent de streek, de mensen, de ondergrond, de achtergrond én de gevoeligheden. Hij heeft het Preshoekbos helpen vormgeven en zien groeien. Oerbossen zijn niet meer te vinden in Europa. Hier vertrekken we van nul en bouwen we een soort van technische natuur op. We geloven in de maakbaarheid. Het zit hem in de kennis van de bodem, de juiste combinatie van soorten, de gelaagdheid, het spel van licht en schaduw en héél véél goesting hebben. Ik ben gerust. Mijn opvolger is er klaar voor.”

Wil je de nieuwe boswachter contacteren?

Ralph.vandaele@vlaanderen.be
0479/67 95 90

→ Jan Allegaert
© Els Deprez

HET PRESHOEKBOS

35 jaar geleden nam de Vlaamse overheid het initiatief om Stadsrandbossen te ontwikkelen bij de grotere Vlaamse steden. Voor het bosarme Zuid-West-Vlaanderen was dit een zegen. Na heel veel onderzoek naar geschikte locaties werd gekozen voor de zone tussen Kortrijk, Marke, Aalbeke en Lauwe. De aanleg van het Preshoekbos verliep echter niet zonder slag of stoot. De acties van onze natuurorganisaties in de streek zijn van groot belang geweest om het nodige draagvlak en politieke wil te krijgen om het bos te realiseren (zie artikel). Anno 2024 is de realisatie nog steeds niet rond. Natuur realiseren in Vlaanderen vraagt heel veel geduld en volharding.

ELS DEPREZ

- ← Bosactie 1996
- ✓ Preshoekbosactie in Kortrijk in 1996
- ↓ Aanplant Preshoekbos in 2002 onder rijkswachtbescherming
- ✓✓ ↓ ↓ ↓ Aanplant Preshoekbos in 2002

MAARTEN TAVERNIER

ANN'DERS EN LEKKER MET ANN

Lekker Ann'ders is het geesteskind van Ann Vandenbroucke. Vanuit het Spiegelpark in Deerlijk zorgt Ann voor biologische kant-en-klare maaltijden die je misschien ook al eens in de winkelkar gelegd hebt.

→ Lekker Ann'ders Ann Vandenbroucke
© Maarten Tavernier

Klimop: Hoe is het verhaal van "Lekker Ann'ders" begonnen?

Ann: 'Ik werkte tot 2011 als maatschappelijk werkster. Dat was een belastende job met zware casussen. De combinatie met een zelfstandige echtgenoot, een zware verbouwing en jonge kinderen werd me te veel en ik kampte met een burn-out. Dat deed mij uitkijken naar iets helemaal anders. Gezonde voeding was in die periode voor mij heel belangrijk. Het werd een passie en dat heeft er mij deels weer bovenop geholpen. Er bleek ook dat ondernemen latent bij mij aanwezig was, maar ik had er nog nooit iets mee gedaan.

Al die elementen samen leidden tot de start van mijn bedrijf voor het bereiden van kant-en-klare maaltijden. Ik wilde iets aanbieden dat ik zelf zou willen eten, maar wat ik niet in de handel vond. Dat was eerst zeer kleinschalig in een bijgebouw van de lokale natuurvoedingswinkel Colombahof in Deerlijk, waar ik als klant over de vloer kwam. Daar bereidde ik ambachtelijk maaltijden voor plaatselijke verkoop, later ook in een primitieve verpakking. Naargelang mijn aanbod in de smaak viel, kwamen

daar ook workshops en catering bij. Het was een succes, maar ik merkte dat ik focus nodig had en niet alles kon blijven combineren.

Toen besliste ik een opleiding bij Voka te volgen en daar leerde ik de knepen van het vak. Ik leerde er te focussen, te werken rond visie en waarden en heb mijn concept verfijnd: ik koos voor het aanbieden van verpakte kant-en-klare biomaaltijden. Lekker, gezond, met kwalitatieve producten en zonder additieven. Ik laat mij inspireren door de wereldkeuken, wat ervoor zorgt dat ik een gevarieerd en origineel aanbod kan bieden, dat je elders niet vindt (dat is ook duidelijk uit de naam van het bedrijf, nvdr). Voor het eerst moest ik mij bewust bezighouden met het sales- en marketinggedeelte. Ik had het geluk dat een keten met enkele biowinkels, die nu Ekoplaza heet, direct interesse vertoonde. Zo kon ik meteen in meerdere winkels starten en van daaruit gaandeweg groeien.'

Tot wat heeft dit verhaal geleid tot nu toe?

Ann: 'In 2020 ben ik de kleinschaligheid ontgroeid door de verhuizing naar deze locatie op de bedrijfssite Spiegelpark in Deerlijk. Met een team van 5 personen bereiden we 2000 à 2300 maaltijden per week. Die verkopen we in bio-, maar ook steeds meer in klassieke winkels van De Panne tot Herentals. Waar nieuwe afnemers zich aandienen, zoeken we ook actief naar andere mogelijke geïnteresseerden zodat het transport gebundeld kan worden. Een grote klant is ook Foodbag, een Belgische leverancier van maaltijdboxen, die ook kant-en-klare maaltijden aanbiedt en waar Lekker Ann'ders geselecteerd werd om het biologische aanbod daarin te verzorgen. We zijn recent ook beginnen te leveren in Wallonië via een distributeur. Dat onze klanten tevreden zijn, leiden we af uit het feit dat winkels waar we beginnen te leveren, ook meestal klant blijven. Dat gaat van een beperkt aantal stuks in kleine biowinkels tot grote klanten met tot 100 maaltijden per week.

Klimop: Wat zijn behalve de keuze voor bio nog ecologische keuzes die gemaakt worden?

Ann: 'We werken zo maximaal mogelijk met seizoensgebonden groenten. In de herfst zijn dat bijvoorbeeld pompoen, rode biet, pastinaak, knolselder of bloemkool. We werken ook met een innovatieve duurzame verpakking: het stevige materiaal is gemaakt van suikerriet en is biologisch

← Lekker Ann'ders maaltijden

afbreekbaar, het dunne laagje plastic laat zich makkelijk scheiden. Die verpakking is geschikt voor zowel diepvries, magnetron als oven. Daarnaast is het vacuüm verpakken belangrijk. Dat zorgt voor een lange houdbaarheid (tot 12 dagen bij een temperatuur van 4°C), zodat er zo weinig mogelijk voedselverlies is. Wat we zelf niet verkocht krijgen, raken we kwijt via de app To good to go of via de lokale voedselbank, die hier wat verder zit. Ons aanbod is zo'n 65 tot 70% zonder vlees, de verhouding vegan versus veggie is ongeveer 60/40. We kopen onze producten vooral bij de groothandel, maar proberen ook specifieke producten rechtstreeks bij lokale producenten te kopen. Onze champignons worden bijvoorbeeld zo'n kilometer verder geteeld. Naast milieu vinden we ook de andere pijlers van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (of MVO) belangrijk. Zo werken we samen met maatwerkbedrijf Ubuntu voor het kleven van stickers op onze verpakking.'

Klimop: Zijn er nog toekomstplannen?

Ann: 'Er is een groeiende trend naar meer vegan en plant-based eten, de zogenaamde eiwitshift,

daar willen we zeker op inspelen. We denken aan een extra lijn met een langer houdbaar aanbod, zodat we ons aanbod kunnen verruimen. Daarnaast zoeken we naar het verwerken van nevenstromen om zo weinig mogelijk afval te genereren. De kopjes van oesterzwammen worden nu bijvoorbeeld beschouwd als afval, terwijl je er gerust iets lekkers mee kunt bereiden als je die vermaalt. Uitdagingen genoeg, tijd om die mogelijkheden uit te pluizen, heb ik soms te weinig.'

Klimop: Klinkt veelbelovend, veel succes bij deze duurzame toekomstplannen!

WIE DE MAALTIJDEN VAN LEKKER ANN'DERS WIL UITPROBEREN?

Wie de maaltijden van Lekker Ann'ders wil uitproberen, vindt verschillende verkooppunten in onze regio. Check de website voor deze en nog meer info: www.lekkerannanders.be

↑ Lekker Ann'ders team

ERIK COOMAN

DE REGEL VAN 'TREE'

3-30-300: EEN HANDIGE VUISTREGEL VOOR MEER GROEN IN ONZE STEENWOESTIJNEN

Nogal wat van onze gemeenten toonden ambitie door het Lokaal Energie- en Klimaatpact te onderschrijven. Hiermee engageerden ze zich om 1 straatboom per inwoner te planten tegen 2030. Dat is niet niks. En ja, de uitvoering laat op zich wachten. Op het terrein – je woonwijk, zeg maar – merk je er nog niets van. Dan nog maar iets anders proberen? Bekijken we eens de nieuwe groennorm die vanuit Nederland (bron prof. Cecil Konijnendijk) komt overwaaien en ondertussen door de Vlaamse overheid wordt gehanteerd als leidraad (niet verplicht) voor gemeenten die willen vergroenen.

DE VUISTREGEL IN EEN NOTENDOP

Die 3-30-300-regel geeft aan hoeveel toegang bewoners zouden moeten hebben tot bomen en ander groen. Vanuit je raam moet je 3 (liefst grotere) bomen kunnen zien.

Je directe woonomgeving moet zich voor ten minste 30 procent in het klimaatgroen (onder bomen) bevinden. Er moet op 300m van je deur toegankelijk groen zijn (park, openbaar groen).

We weten stilaan waar dit allemaal goed voor is. De gezondheidsvoordelen die dit oplevert, daar bestaan tegenwoordig harde bewijzen voor, zoals “minder medicatie verkocht in stedelijke wijken met veel grote bomen”. Bomen vormen een klimaatbuffer. Tijdens hittegolven drukken ze de temperatuur in de stad met hun kruinen. Zo gaan ze het zogenaamde hitte-eilandeffect tegen. Zie hierna ook de case van de stad Luik.

De eenvoud van deze (vuist)regel maakt het aantrekkelijk. Naast Vlaanderen hebben wereldwijd ook verschillende stadsbesturen delen van de regel ingeschreven in hun beleid, zoals Barcelona, Vancouver en Canberra.

EEN LANGE WEG TE GAAN

Een analyse van datawetenschappers (Datalab), door Greenpeace gepubliceerd, geeft aan dat zo goed als alle Belgische gemeenten daar nog mijlenver vanaf staan. Slechts 18 van onze gemeenten halen een voldoende. Daar kan minstens de helft van alle huizen alle 3 de parameters afvinken.

Omdat de drie parameters samen worden genomen, scoren nogal wat landelijke gemeenten in een groene omgeving ondermaats. Hierbij haalt vaak de 30% kruinbedekking het resultaat naar beneden. Je zou kunnen stellen dat de score daar wat moet worden gerelativeerd. In dichtbevolkte gemeenten en steden kan evenwel met de 3-30-300-regel snel veel vooruitgang worden geboekt en dat zal niemand verbazen.

→ Otegemstraat in centrum
Zwevegem zonder bomen
©Erik Cooman

ARMOEDE KLEURT GRIJS, RIJKDOM GROEN

Hoef het nog gezegd te worden: “aan wie al heeft, zal nog meer gegeven worden”. Ook in dit issue merk je hoe gemeenten zoals Sint-Martens-Latem de weging “rijkkelijk” doorstaan. Zo doen ook de Voorkempen het uitstekend met gemeenten zoals Brasschaat, Schilde en Schoten. Het omgekeerde is ook van toepassing: hoe armer, hoe grauwer en boomlozer de straten. Als voorbeeld zijn er de Brusselse gemeenten Sint-Joost-ten-Node en Sint-Jans-Molenbeek.

Greenpeace vraagt prioritair aandacht voor de gevolgen van de sociale onrechtvaardigheid. “De rijken halen een gezondheidsvoordeel uit hun groene woonomgeving, terwijl arme buurten meer hitte te verduren zullen krijgen en zich ook verder zullen moeten verplaatsen om verkoeling te vinden.”

Voor al oude, grote bomen kunnen het gat snel dichtrijden. Met hun uitgebreide bladerdak leveren ze vaak meer gezondheids- en klimaatwinst op dan vele jonge boompjes. De aanbevelingen zijn natuurlijk niet nieuw: “Begin met de binnenstad, in de wijken waar kwetsbare groepen wonen. Daar kan je inzetten op pocketparkjes met grote, zichtbare bomen. Elders kan je bekijken welke oude industriële sites in aanmerking komen.”

BLIJFT HET BIJ EEN MAGIC FOREST VOOR KORTRIJK?

Het vergt natuurlijk heel wat planning. Kortrijk doet dat bijvoorbeeld met een Urban Forestry Masterplan (of masterplan voor stadsgroen), maar dat zal pas op termijn resultaat opleveren. Het bundelt de bestaande knowhow, wil alle stakeholders en beheerders van openbaar en privé groen op een lijn krijgen voor meer en gezonder groen, en dat, zeg maar, op maat van de stad. Maar ja, ook hier is de vraag: zal dit initiatief wel slagen en écht van de grond komen?

Konijnendijk stelt dat mensen alvast een trendbreuk in gang kunnen zetten door alvast geen bomen meer te vellen in hun eigen tuin. Nog altijd worden bomen verwijderd om triviale redenen zoals te veel schaduw en bladoverlast. De gemeentebesturen moeten hierover volop sensibiliseren en sturen via het vergunningenbeleid.

LUIK HEEFT EEN STADSPLAN TEGEN DE TOEKOMSTIGE HITTEDREIGING

De Vurige Stede heeft niet bepaald de reputatie van een groene en gezonde oase. De stad Luik heeft deze probleemsituatie aangegrepen om een inspirerende case uit te werken. En dat plan heeft een naam: “Canopée”, afgeleid van het Engelse

“canopy”. In het Nederlands is dit wat moeilijker te vertalen, omdat we er geen apart woord voor hebben. “Kruinlaag” komt dicht in de buurt als omschrijving. In de schaduw van de bomen kan de temperatuur tot 8 graden lager liggen dan in de zon en door de bladtranspiratie kan de temperatuur daarbovenop nog eens extra verlagen met 1 à 2 graden.

Tussen nu en 2050 zal twee derde van de mensheid in een stedelijke omgeving leven. Daar is de opwarming door gebouwen, wegen, parkings en andere verharding nog uitgesproken. Klimatologen stellen dat in hitteperiodes de temperaturen tegen 2050 tot 50 graden kunnen stijgen -.

In 2019 piekte de temperatuur in Luik tijdens een hittegolf tot 43 graden. Een wake-upcall die kon tellen. De Luikenaars hebben dat nu opgenomen, en bereiden zich met “canopée” voor op de klimaatuitdagingen. Het opzet lijkt simpel. Vanaf nu tot 2032 worden “massaal veel bomen aangeplant”. Die zullen dan opgroeien en hun kruinen ontwikkelen. Tegen 2050 zouden deze bomen dan gemiddeld 10 meter kruindiameter moeten hebben. De aangeplante soorten moeten volgens plan nog zeker doorgroeien tot het einde van deze eeuw.

UITDAGINGEN

I. WELKE ZIJN DE MEEST GESCHIKTE BOOMSOORTEN?

Die moeten voldoen aan een resem eigenschappen: goed functionerende bladtranspiratie, een vlot systeem van ademen via het blad. Het moeten vitale groeiers zijn want ze moeten een voldoende grote kruin ontwikkelen. Ze moeten gunstig zijn qua biodiversiteit en non-invasief en moeten het hoofd kunnen bieden aan de toekomstige hitte en droogte.

Bart Backaert (groendienst Aalst) ziet “de stad als mediterrane rots” en kijkt wat daar allemaal gedijt. Hij experimenteert doordacht op kleine schaal in zijn stad met droogteresistente soorten (steeneik, Montpelieresdoorn ...). De klimaatverandering is een volwaardig element geworden in de discussie uitheems/inheems.

Ziektes en belagers als bacteriën en schimmels richten ravage aan bij stadsbomen als paardenkastanje en gewone es. Die worden in Luik niet meer aangeplant. Momenteel wordt gekeken hoe de huidige bomen het doen en worden stalen genomen van de houtkern.

De soorten voor de toekomsttoekomstsoorten zullen wellicht zuidelijker zijn van oorsprong: Hongaarse eik, moseik, Europese hopbeuk, maar evengoed “inheemse” soorten zoals winterik, grootbladige linde en Spaanse aak die beter “floreren” dan de minder fortuinlijke telgen van de bomenfamilie. ↓

2. WAAR AAN TE PLANTEN IN EEN DICHT STEDELIJK WEEFSEL?

De dichtst bebouwde zones zijn het felst blootgesteld aan hitte, daar zijn er weinig bomen. Dat maakt aanplanten niet eenvoudig en er is ook de klassieke weerstand van omwonenden: NIMBY (not in my back yard).

Langs wegen en straten

De stad Luik consulteert de beheerders van nutsvoorzieningen zoals elektriciteit en gas zodat ze gericht en veilig kunnen aanplanten. In alle straten moet er ten minste 30% kruinbedekking zijn. Op plekken waar er gestationeerd wordt, komt er om de 20 m een boom. Zo gaat er per 3 parkeerplaatsen een halve parkeerplaats verloren. Maar de stad hoopt dat zelfs de “die-hard” autogebruikers stilaan de noodzaak ervan inzien.

Openbare gazons zijn een gemakkelijker optie.

Na grondbewerkingen zoals oppervlaktelaag verwijderen en compost toevoegen werden sinds 2021 zo'n 4.000 bomen aangeplant.

Ontharden is een derde optie in het Canopee plan maar wel een dure, dit is begrijpelijk als je rekening houdt met het uitbreken van de bovenlaag van de trottoirs, het verwijderen van de “slechte” aarde, het toevoegen van compost. Deze optie wordt dan ook het minst gekozen.

Een laatste belangrijke maatregel, een serieuze hefboom, is het opleggen van boomaanplanten in het **vergunningenbeleid**. Een verplichting voor boomaanplant bij elke vergunningsaanvraag voor een perceel vanaf 500 vierkante meter. Maar dat houdt ook in dat je bestaande interessante bomen

moet bewaren, dat de architect een project moet uitwerken met wat er is, en niet vertrekken van een tabula rasa. Als dat toch niet kan, moeten ter compensatie bijkomend bomen worden aangeplant.

De stad Luik mikt tegen 2030 op de aanplant van 8.000 bomen in het openbaar domein en 16.000 op privé-eigendommen. De percentages van kruinbedekking verschillen wat volgens stadswijk. In elk geval wil Luik met dit project tegen 2050 zijn doelstelling van gemiddeld 30% kruinbedekking realiseren. De stad sensibiliseert en informeert, zoals via deze website <https://canopee.liege.be> Daar kan je trouwens meer praktische info ophalen over het project.

EEN VOORBEELD DAT NAVOLGING VERDIENT?

De Kortrijkse regio telt 12 gemeenten, waarvan er 4 zich als stad bekennen (Harelbeke, Kortrijk, Menen, Waregem). Werkt het Luikse initiatief inspirerend om een lokale versie uit te werken? Kan dit voor de lokale besturen en bevolking een wervend en verbindend project worden, een signaal van hoop voor onze planeet en de volgende generaties? *Klimoplezers* kunnen alvast eens rondkijken hoe het zit met het percentage kruinbedekking in hun eigen straat.

→ Meiweg in Kortrijk met bomen
©Erik Cooman

KANTELEN!

BELGISCHE RECEPTEN VOOR DE DONUTECONOMIE

IN 'T KORT

Eva Smets is Executive Director van Oxfam België. Ze argumenteert helder dat de klimaatcrisis ook een onrechtvaardigheidsprobleem is. Zo maakt ze komaf met de wijdverspreide misvatting dat de klimaatcrisis alleen maar een ecologisch probleem zou zijn en dat door het inzetten van de nodige technologie het probleem wel opgelost zal raken. In de inleiding al stelt ze dat ons huidige productie- en consumptiesysteem in al zijn voegen aan het kraken is. Het is daarom nodig om de samenleving te doen kantelen in de richting van economische, klimaat-, gender- en sociale rechtvaardigheid.

De auteur stelt dat de principes van Kate Raworth's donuteconomie de uitgelezen manier zijn om uit die chaos weg te raken. De donuteconomie wordt zo het richtsnoer of het kompas naar een sociale en duurzame toekomst.

DONUT-ECONOMIE

Het boek stoelt op de donuteconomie van Kate Raworth: "Donuteconomie in zeven stappen voor de 21e eeuw" (2017). Ons huidig economisch model fixeert zich op een oneindige groei van het Bruto Nationaal Product (bnp). Het bnp staat voor een welvaartseconomie waaraan noch ecologische noch sociale grenzen gekoppeld worden. Die vrije markt is zeer gul voor een kleine minderheid en vergroot jaar per jaar de ongelijkheidskloof. Daar bovenop verhindert die "vrije" markt niet de talloze natuur- en milieuproblemen en de klimaatcrisis. We moeten daarom kantelen van een welvaartseconomie naar een welzijnseconomie.

RECHTVAARDIGHEID

De auteur diept in drie aparte hoofdstukken uit hoe de wereld naar een rechtvaardige samenleving kan kantelen. De 1 procent rijkste bewoners bezitten samen 45,6 procent van alle rijkdom. Ze pleit daarom voor fiscale rechtvaardigheid. Ondernemen moet eerlijker worden en moet aan een wereldwijde zorgplicht gekoppeld worden. De coöperatie wordt de na te streven bedrijfsvorm.

Eva Smets duidt op het feit dat zorg en vrijwilligerswerk verborgen motoren van de wereldeconomie zijn. Onbetaalde zorgarbeid is onmisbaar, maar wordt veelal niet gewaardeerd. Betaalde zorgarbeid wordt dan weer onderbetaald. Daar vrouwen meer zorgtaken op zich nemen, resulteert dat in een inkomensongelijkheid tussen mannen en vrouwen.

Klimaatrechtvaardigheid laat zich ook in het mobiliteitsvraagstuk zien: "Mobiliteit: in een welvarend land nemen ook de rijken de tram". "Alle wagens die vandaag rondrijden of vooral stilstaan gewoon één op één vervangen door elektrische wagens is geen sociale en geen duurzame oplossing". Met andere woorden, een rechtvaardige en duurzame mobiliteit is gebaseerd op een wijdvertakt, laagdrempelig, snel, comfortabel, hoogstaand openbaar vervoer.

TOT SLOT

"Kantelen! Belgische recepten voor de donuteconomie" is een vlot leesbaar en inspirerend boek. De auteur doorprijkt er talrijke veelgebruikte doodoeners die een klimaatgesprek of oplossing in de weg staan. In het boek staat geen enkele foto, afbeelding noch grafiek. De duidelijke lay-out van het boek zorgt ervoor dat de lezer gemakkelijk zijn weg in het boek vindt en niet door afbeeldingen en grafieken afgeleid wordt. Het is een boek vol hoop met een boodschap dat een betere wereld binnen handbereik ligt. De auteur stelt: "Met een gezonde dosis verbeelding en daadkracht vinden we onze weg terug uit de chaos". Inderdaad, "goed bestuur, gedurfd beleid" en natuurlijk "Laten we onze creativiteit en onze ideeën bundelen om samen de boel op te schudden en in beweging te krijgen".

BERNARD DECOCK

DIRK LIBBRECHT

BUNKEREN, GASTEN, BUNKEREN!

Wie meent dat eten en drinken bijzaak zijn tijdens natuurexcursies, vergist zich schromelijk! Op dagexcursie trekken tijdens de winter met gebrekkige mondvorraad is gewoon hel en verdoemenis over jezelf afroepen. Niets breng je nog voor mekaar, geen vogel deftig in beeld en tandenklapperen tot de zon ondergaat. De bramenplukkers, de levensgenieters pur sang, onder ons slagen er echter in om tijdens zo'n intensieve daguitstap natuurbeleving en comfort aan elkaar te koppelen. Twee anekdotes om je duimen en vingers van af te likken.

Gazensafari naar Zeeland. De hamvraag 's avonds: wat gaan we morgen meenemen om te eten?

Dé klassieker 's morgens vroeg op eender welke vogeluitstap: croissants en chocoladekoeken van de warme bakker. Da's echter meer comfy dan voedzaam en in no time zit de volledige auto en ieders kledij onder enerverende bladerdeegkruimels. Met een beetje pech verzamelt een deel van die plakkruimels zich op de ooglenzen van je verrekijker; zeer vervelend als er plots een brilduiker overvliegt. Riskeer je je aan de gesuikerde varianten, dan zijn plakvingers en dito verrekijker je deel voor de rest van de dag. Maar hoeveel je van die koffiekoeken ook opsmikkelt, vanaf 10 u. put je hier geen energie meer uit. Veel te snelle suikers!

Nog zo'n tricky maar populaire keuze: het belegde broodje. Niet elke bakker pakt er de zondagmorgen mee uit en bovendien dwingt de bestelling je tot een interactie die niet ieders maag kan opbrengen op een ontiegelijk vroeg uur:

“Een broodje smos, aub,” brommen wij half slapend en humeur nog niet op punt.

“Wit of bruin?“, klinkt het prompt terug en véél te opgewekt. *Asjeblief zeg, kan het wat minder?* Wij krimpen ineen en krijgen er met veel moeite het woordje “wit” uit, maar nee, we zijn er nog niet vanaf: “Alle groentjes meneer?” “Ja!” piepen wij, ons inhoudend om niet halsoverkop naar buiten te rennen. “Met de kaart betalen?” “JA, MET DE KAART!”. *Zie je dan niet dat we er al mee klaar staan, denken we maar zeggen we niet.* Die groentjes zijn trouwens een valkuil, evenals schijfjes ei en ansjovis. Bij een rechtopstaande lunch buiten, terwijl je de krakeenden op de plas voor je aan het tellen bent, is de kans groot dat de helft ervan op je schoentoppen belandt, met de cocktailsaus halverwege op je jas. Beter opteren voor iets smeerbaars dat plakt of een stevige schelle van iets, zonder franjes en eet de dag nadien een dubbele portie groente. Die “verse” groentjes kunnen trouwens dik tegenvallen na een voormiddag op de achterbank en meer het elan hebben van een verlepte voortuin op een snikhete zomerdag.

Laat het conservenblik makreelfilets in mostersaus ook maar in de kast. Zeker aan te bevelen als energiebron, maar trek het deksel er niet volledig af. "Poing!" klinkt het als een veer en alles onder de gele sausspatjes, inclusief je tafelgenoten. Volledig te mijden aan cafétafeltjes en in auto-interieurs.

De Tupperware-doos dan maar met boterhammen, helaas onderkoeld en klef geworden door condens in het warme café-bistro, meewarig besnuffeld door de bramenplukkers in het gezelschap. Zij weten beter: in de bistro laten ze prompt de kaart aanrukken. Achtereenvolgens verdwijnen een garnalencocktail, steak-archiduc en een crème-bruléetje achter de kiezen. Irish koffie is een optie met een dubbele espresso voor Bob-van-dienst. Onderwijl zien zij - en zij alleen - buiten, net voor het raam een tweetal koppels baltsende middelste zaagbekken, in een pril ontluikend winterzonnetje. Mooiere momenten zijn nauwelijks denkbaar... Wij balen als een stekker, want wij werken inmiddels verderop in Zeeland de rest van onze Royco-pakjeserwtensoeper naar binnen en vervolgen onze weg, richting Brouwersdam waar een orkaanwind staat en naar het schijnt een aantal roodkeelduikers met grijze keel vertoeven, want 't is winter. De bramenplukkers zitten nog wat nagenietend onderuit gezakt met een tandenstoker en gaan "onze locatie" wel volgen op Google Maps. No sweat! Bye!!! Tot straks! CU! Geniet ervan! Veel sjanse met de roodkeelduikers! Zucht...

We verplaatsen ons naar de Opaalkust,

Wimereux, paradijs op aard voor al wie de rijke mariene natuur genegen is. Gouden dagje met een bleekblauwe zee die overgaat naar anjiskleur richting de beroemde Krijtrotzen van Dover, maar een stapje ver op het eerste zicht. Geen lovertje wind en een meer dan verkwikkende 25 graden. Een grijze zeehond steekt zijn kop boven water en vier Jan-van-Genten komen afgezakt boven zee vanuit Bologne-sur-Mer. Tijd voor de picknick na de meer dan geslaagde Slack-duinwandeling. Wij maken onze obligate plasticdoos open en aanschouwen de ramp, zich voltrokken in onze dagrugzak: verformfaaide boterhammen waar de kaas tussen geschoten lijkt met een katapult, een verpletterd ei en een zwarte banaan waar de moes al wat uit pulkt. Vier vrienden uit Outrijve die mee zijn in een minibusje bekijken de boel eens met een monnellachje. Achter gaat de klep open en in een handomdraai wordt daar een volwaardige plooitafel opengezet met 4 dito stoelen-met-kussens en een parasol. In een tweede fase verschijnt een enorme picknickmand waaruit een hele geroosterde kip komt, vergezeld van twee flessen wijn, witte en rode. Een Franse baguette wordt in grove, schuine

sneden op tafel gezet naast een klein karrewiel Camembert. De etensscène die hierop volgt, lijkt directe import van een bucolische picknick-scène uit de beroemde film "La Grande Bouffe". Wij keilen uit pure frustratie nog net niet onze lunch - of wat daarvoor moest doorgaan - over de rotshelling tussen de zeehonden.

Wij hebben de indruk dat Bramenstruiken, die geplukt moeten worden, vooral groeien ten zuiden van onze contreien, vanaf Wallonië en dieper. Het is géén klimaatsoort, nee, die rukken op naar het noorden, maar de grens is wazig. Hierdoor worden we regelmatig geconfronteerd met florissante seizoenarbeiders of overlopers pur sang. Deze bewegen zich iets minder getormenteerd vooruit dan in de noordelijke Europese regio's waar Vlaanderen de zuidgrens van uitmaakt. "Carpe Diem" (= pluk de dag) is er geen loze spreuk maar wordt regelmatig toegepast, meestal grondig. In onze contreien is een beetje afzien altijd wel de onderliggende boodschap. Geniet doch met mate, maar afzien hoort er zeker bij. Carpe diem wordt vervangen door de lijfspreuk van Club Brugge: "Bluv'n goan!". Het West-Vlaamse bloed... Wij weten al langer, dicht bij de taalgrens wonend, dat onze zuiderburen daar beduidend minder last van hebben. Gelukkig zijn Bramenstruiken geen ongewenste exoten.

Beste natuurvriend/vriendin, volg het voorbeeld van de bramenplukker, neem op je volgende excursie eens een mooi stukje taart, cake of apérohapje mee en zorg dat het niet vroegtijdig naar de verdoemenis gaat. Het mag ook iets anders zijn, gelijk wat, zolang het maar smaakt en goed uit de verpakking tevoorschijn komt én je de tijd en plaats neemt om het op het gemak te verorberen... Ge gaat een gans andere dag beleven!

Aan ons om aan te tonen dat de gewone braam (*Rubus fruticosus*) best wat invasiever mag worden in Vlaanderen.

JOSÉ LECOUTERE

OVER STEKELBAARZEN EN TRIATLETEN

ÉÉN POT NAT, VAN BOEZINGE TOT PARIJS

5 maanden geleden, op 24 augustus vorig jaar: de titel van een artikel in een Vlaamse kwaliteitskrant wekte mijn verbazing: "Honderden vissen sterven in waterlopen door intense regen". ?! In Boezinge had de brandweer zelfs 3 boten en 15 brandweermannen van doen om vele honderden kilo's dode stinkende vissen uit het water te scheppen. Een sluis op het kanaal Ieper-IJzer verhinderde namelijk dat een drijvend tapijt aan rotte vis in stilte kon afdrijven, en dus moest men wel optreden. In de plaatselijke vissersclub sakkerde men: "Dat is nu al de 6de keer in 8 jaar!". Maar ook op meerdere andere plaatsen in West-Vlaanderen, o.a. in de Heulebeek, stelde de Vlaamse Milieumaatschappij in die dagen vissterfte vast. Stekelbaarsjes, gibel, blankvoorn, brasem, snoek, paling ... ze legden allemaal het loodje. Zelfs al waren ze er in die beken met weinig van hun soort, ze stierven met velen. Door te veel regen ...?!

Abbeelding gecreëerd met AI

↑ Inwoners van Parijs zetten vorige zomer acties op om de aandacht te trekken op de vuile Seine. AI-nepafbeeldingen gingen rond, bijvoorbeeld van Macron besmeurd met uitwerpselen.

Een maand eerder, eind juli vorig jaar, verspreidde een zeer bezorgde Sporza-redactie een artikel met als titel: "Maakt regen de Seine te vuil voor triatlon?". En inderdaad bij staalname op de geplande wedstrijddag bleek het Seinewater te vies en bleken de risico's voor de gezondheid van de triatleten te groot. Men greep in: uitstel van de wedstrijd! De gehele olympische organisatie, de triatleten, hun entourage, supporters, TV-ploegen ... waren

verbouwereerd. Wie had kunnen verwachten dat de regen de olympische triatlonwedstrijd in de Seine zou verhinderen?! Niemand toch, want zowel president Emmanuel Macron als de Parijse burgemeester Anne Hidalgo hadden vooraf gemeld dat ze nog vóór de start van de Olympische Spelen persoonlijk in de Seine zouden duiken om te bewijzen dat het Seinewater prima was. En onder massale persbelangstelling deed Anne Hidalgo het effectief ook; weliswaar had het toen in de voorgaande dagen niet geregend.

Bij de triatlon raakte het probleem zagezeggd snel opgelost: de dag erop was het Seinewater weer twijfelachtig-doenbaar omdat het de dag voordien niet geregend had en de wedstrijd ging door. Slechts een paar triatleten werden achteraf wat ziek. De balans bij de stekelbaarsjes en andere visgenoten in Boezinge en op andere plaatsen was dus niet zo gunstig; voor hen geen Olympische Spelen meer.

Met het gescheiden rioolstelsel streeft de overheid naar de verbetering van de kwaliteit van het water in onze beken. Het regenwater dat op onze daken en straten valt, mag naar grachten en beken vloeien, zonder door zuiveringsinstallaties te passeren. Alle rioolwater daarentegen zou via afzonderlijke buizen naar de waterzuiveringsinstallaties moeten en pas na zuivering mag het dan ook in de Heulebeek of de Gaverbeek, richting Leie, Schelde, Noordzee. Of het mag via de Seine naar Het Kanaal. In zo'n perfect gescheiden stelsel zijn de zuiveringsinstallaties afgestemd op de vrij constante toevoer van rioolwater; ze hebben geen last van de fluctuerende toevloed als het wel of niet regent, want er komt geen regenwater bij in die buizen. Dit gescheiden stelsel is echter nog altijd niet compleet aangelegd. En zo komt het nog dat 'overstorten' meermaals per jaar roet in het eten gooit. Dit is het geval op de Seine, ook op het Kanaal Ieper-IJzer, de Leie, maar ook bv. op de Heulebeek en veel andere beken. Een deel van het regenwater gaat namelijk nog via gemengde (riool)buizen naar de

zuiveringsinstallaties die hun taak bij hevige regenval niet altijd aankunnen. Wanneer het dan na een droge periode plots hevig regent, dan spoelt het massaal-binnenkomende regenwater in een gemengde riolering het geconcentreerde rioolwater mee naar de zuiveringsinstallaties; een te grote vieze pot nat stroomt de zuiveringsinstallaties binnen. Dan kunnen de zuiveringsinstallaties hun taak niet meer aan en dan gaan de zuiveringsinstallaties 'overstorten': ongezuiverd één-pot-nat-(riool)water stroomt dan door tot in onze beken; want het moet toch ergens weg kunnen. En dan kan het gebeuren dat president Macron liever droog blijft, dat triatleten ziek worden, en dat stekelbaarsjes en hun entourage sterven.

Er is niet alleen het 'overstort'-probleem. Het is evenmin bevorderlijk voor de levensvreugde en de levensduur van onze vissen als er woningen en bedrijven verkeerd aangesloten zijn, waardoor hun afvalwater op de regenwaterafvoer van gescheiden riolering geloosd wordt en zo ongezuiverd in de waterloop terecht komt. Nog een ander probleem - en in het vakjargon gebruikt men hiervoor het begrip 'achterwaartse lozingen' - is deze toestand: er ligt wel een riolering in de straat en het gebied is volledig gerioleerd, maar de woning loost nog langs de achterkant van de woning naar een gracht. En die gracht loopt naar de beek. En zonder daarmee volledig te kunnen zijn, moet ook nog genoemd worden dat er in het 'buitengebied' in veel gemeenten woningen en bedrijven zijn die niet aangesloten zijn op het gemengd stelsel omdat er geen gemengd stelsel in de straat aangelegd is. Hier kunnen individuele IBA's (individuele behandeling afvalwater) of kleinschalige plaatselijke zuiveringsinstallaties ingericht worden; in sommige gemeenten zien we dat dit vlotter aangepakt wordt, terwijl men in andere gemeenten op dit punt fel achterop loopt in de olympische marathon voor zuiver water in onze beken.

De essentie is dus: het rioolwater moet 100 % naar rioolwater-zuiveringsinstallaties, het hemelwater niet. Dit laatste mag naar de beken, tenzij ... ? Tenzij we dit in perioden van grote droogte zouden kunnen

inzetten voor meer natte natuur en voor landbouw. Het volume hemelwater dat in onze regio aankomt bij waterzuiveringsinstallaties bestaat voor ruim 2/3 uit regenwater. Een deel van deze enorme hoeveelheid zou wellicht minstens in bepaalde perioden beter ter plekke gehouden worden.

De fysico-chemische kwaliteit van het water in onze beken is in de voorbije jaren algemeen verbeterd, maar moet nog veel beter, want het zijn vooral de fysico-chemische elementen die de fauna en flora in en rond de beek, de rivier, de zee maken of kraken. Er is nog te weinig zuurstof in onze beken, er is te veel fosfor, te veel nitraat, soms te veel zout. Het overstorten en het nog niet compleet gescheiden stelsel zijn nog belangrijke knelpunten in het verder verbeteren van de kwaliteit van onze beken.

Aan al die zaken moest ik denken toen ik vorige zomer in Enkhuizen was: een stadje met 19.000 inwoners, gelegen bij het IJsselmeer in West-Friesland, Nederland. Het stadje is een wirwar van beken (grachten) en kleine straten. Slechts weinig auto's rijden door het stadje. In de kern wordt er gefietst en mensen hebben er dikwijls hun eigen bootje in de gracht, palend aan hun tuintje of aan de straatzijde. Toen ik daar was - zittend op een bankje langs zo'n gracht - moest ik denken aan de triatleten in Parijs en aan onze stekelbaarsjes. Ik dacht daar aan toen ik zag hoe in de dorpskern ijsvogels visjes vingen in de grachten. Ik zag er futen op het water die hun jongen eten gaven en aalscholvers die na hun duik hun vleugels lieten drogen in de Friese wind, rustend op de reling van een brugje. Midden in het stadje. Hier zou Macron wellicht wel een duik gedaan hebben, misschien zelfs van op de reling naast de aalscholver.

↖ Triatleten op de Olympische spelen in Parijs-cartoon

↓ Triatleten op de Olympische spelen in Parijs

GROOT HANDBOEK AROMATHERAPIE

Auteurs: Greetje Van den Eede & Dr. Geert Verhelst

- met honderden **wetenschappelijk onderbouwde en praktijkgerichte recepten** voor de meeste voorkomende klachten en aandoeningen: eenvoudige recepten, met één of enkele essentiële oliën, en meer uitgebreide, met uitgekende synergieën voor professioneel gebruik
- daarbij komen **alle mogelijke toepassingen** aan bod: **vernevelen, inhalatie, huidapplicatie, massage, baden, orale inname...**
- **met 80 uitgebreide en 40 kleinere monografieën**, waarin de meest gebruikte essentiële oliën worden voorgesteld
- met een hoofdstuk over de chemische achtergronden om de werking van essentiële oliën te staven
- met de kwaliteitseisen waaraan essentiële oliën dienen te voldoen
- met een **'Do it yourself'-hoofdstuk** voor wie zelf essentiële oliën wil verwerken in zijn verzorgingsproducten en met tips voor een EHBO-kit, een thuis- en reisapotheek

VP €99,00 - ISBN: 9789082692242 - Uitgever: BV Mannavita

Verkrijgbaar in alle natuurvoedingswinkels, online bij www.amanvida.eu en bij de boekhandels.

100% MADE IN EUROPE

Vervaeke Fibre nv

flax for the industry since 1892

Kortrijksestraat 68

8520 Kuurne

admin@flax.be

AmeYe - PattYn

— groenbeheer —

Thomas Ameye - 0493 18 51 72
groenbeheerameye@telenet.be

Brecht Pattyn - 0495 21 96 83
groenbeheerpattyn@telenet.be

Ook wij verhuisden naar een nieuw nest

Wij verwelkomen je graag vanaf 2 december 2023 op onze nieuwe locatie in hartje Vlaamse Ardennen: Rijksweg 32, 9681 Nukerke.

Laat je verrassen door een nog intensere natuurbeleving in de grootste speciaalzaak van Vlaanderen.

200 m² winkelruimte
Uitgebreid assortiment

Ter plaatse **testen**
Professioneel
advies

Vlot **bereikbaar**
(auto/bus)
Ruime **parking**

www.natuurkijkers.be • Bestel online in onze webshop • Gratis bezorging

Natuurkijkers.be is een erkend Natuurpunt partner - Rijksweg 32, 9681 Nukerke - T 055 61 33 13 - info@natuurkijkers.be

EEN EVOLUTIONAIRE STARTDAG!

Op zondag 22 september zijn we het werkjaar opnieuw gestart met een spetterende startdag. Met een heleboel nieuwe leiding stonden we om 14u. vol spanning te wachten aan ons lokaal om alle kinderen te ontvangen. We begonnen zoals elke startdag met kennismakingsspelletjes met heel de groep. Daarna werden de kinderen in de leeftijdsgroepen verdeeld.

Het grote thema van de startdag was 'Evolutie'. De piepers probeerden in verschillende groepjes tegen elkaar van enkele cellen naar volledige organismen te gaan. De verschillende groepen hadden elk een andere eindvorm. Er waren vissen, vogels, reptielen, zoogdieren enz.

De ini's stonden voor een andere uitdaging. Zij kregen te horen dat een ini nog niet volledig ontwikkeld was. Tegen de tijd moesten ze proberen om een kikker te laten evolueren tot 'ini'. Dit deden ze aan de hand van verschillende spelletjes. Na elke voltooide opdracht kwamen ze een stap verder in de evolutie naar 'ini'. Na de eerste activiteit spraken we weer af met de ouders en was er een kleine receptie voor iedereen. Daar leerde iedereen elkaar beter kennen en konden alle vragen afgevuurd worden op de leiding.

WERKEN IN DE NATUUR

BERGELEN EN GULKE PUTTEN KWAMEN AAN DE BEURT

↑ Startdag
JNM Kortrijk

Naast natuurstudie en milieu is natuurbeheer één van de drie pijlers van JNM (Jeugdbond voor Natuur en Milieu). Natuurbeheer kan je omschrijven als het ingrijpen van de mens in de natuur met als doel de biodiversiteit in stand te houden of te herstellen. Dit hebben onze jongste leden, de piepers, op de laatste dag van de herfstvakantie geleerd. Met een groepje van ongeveer 15 piepers zijn we natuur gaan beheren in het provinciedomein Bergelenput. Daar hebben we een hele voormiddag het afgemaaid gras verzameld met (kindvriendelijke houten) rijven en het vervolgens op een grote hoop gegooid. Om de moed erin te houden wisselden we het beheer af met leuke spelletjes en was er natuurlijk een lekker 10-uurtje.

De ini's en de gewone leden konden zich uitleven op de 18de editie van WerkhaneWeekend. Dit is een weekend waarbij JNMers uit West-Vlaamse afdelingen en andere jeugdverenigingen uit de streek zoals de Kleine Torenvalk en De Stekkertjes

samen helpen beheren in de Gulke putten in Ruiselede. Door het jaar heen grazen er daar Galloway runderen en schapen om de graslanden schraal te houden. Om de bebossing van sommige heidepercelen tegen te houden wordt er elk jaar gemaaid. Dit maaisel moet worden afgevoerd en sommige boompjes, zoals kleine dennen, moeten worden uitgetrokken om de bodem te verarmen, zodat er heide kan ontstaan. Gewapend met rijven, berries en riekies verzetten we heel het weekend lang bergen werk.

Ben je na het lezen van dit artikel benieuwd naar meer avonturen van JNM Kortrijk?

Neem dan zeker een kijkje op onze website: <https://jnm.be/nl/afdelingen/jnm-kortrijk>

↑ werkhaneWeekend2024

Snuiteren met De Vlasbek

JOKE LIBBRECHT

©Joke Libbrecht

Hoera, het is winter! Buiten knisperkoud, binnen zalig warm. De chocomelk, stoofpotjes en raclettekaas vliegen ons om de oren. Alleen, voor vogels is het niet zo hoera: die moeten tijdens de winter heel wat meer moeite doen om voedsel te vinden. Om hen een handje te helpen, had Natuurpunt De Vlasbek een strak plan: we zetten de plaatselijke jeugd aan het werk met een Snuut-activiteit!

SNUIT

Snuut gooit kinderen de deur uit. Naar buiten, om natuur te beleven. Kinderen zijn altijd welkom op de snuutactiviteiten, georganiseerd door Natuurpunt. Lees meer op www.natuurpunt.be/snuut.

Slotje vol

Op een mistige zaterdagochtend in november liep het Slot in de Groene Long goed vol. Team Vlasbek mocht een tiental Snuuters (plus ouders) verwelkomen, en ook enkele special guests van De Branding. Op het programma: pindaslingers en mezenbollen maken à volonté. Voor de liefhebbers was er als afsluiter nog een korte wandeling voorzien door het mooie Kuurnse natuurgebied.

Wormencupcakes

De deelnemers hebben serieus wat werk verzet. Er werden nootjes geregen, sinaasappels geperst en draadjes geknoopt aan een ferm tempo. Uw vliegende reporter was nog niet goed wakker en vond een pindaslinger maken al uitdagend genoeg (hard om te prikken, jong!). Vet smelten en wormpjes erin mengen liet ik aan de specialisten over. De jongste Snuuters hebben dat met stalen zenuwen in orde gebracht. Oké ja, er zaten ook zaden en pitten bij die wormpjes, en ze waren bijlange niet meer levend. Het soepje konden we in een halve sinaasappel scheppen (vakkundig voorbereid door de mensen van De Branding), of in een schattige cupcake.

← Stevig roerwerk in een heerlijk wormensoepje.

Voederen maar!

De tuinvogels in Kuurne en Lendeledede zullen van het ene buffet naar het andere kunnen. Iedereen kreeg een stevige voorraad slingers en cupcakes of appelsientjes mee naar huis. Tevreden snuuters, en complimentjes voor Jeffrey en Laurie van De Vlasbek, voor de fijne activiteit! Goesting om zelf aan de slag te gaan? Hiernaast vind je de werkwijzes. →

↑ Leuke vondst: een pindaslinger doet ook prima dienst als kroon!.

→ Trekkers van de activiteit: Jeffrey en Laurie van Natuurpunt De Vlasbek.

Receptjes

Pindaslinger

Nodig:

een stuk ijzerdraad (ca. 50 cm),
ongepelde pinda's, een dun touwtje

Werkwijze:

Prik de pinda's op het stuk ijzerdraad en rijg ze naar beneden. Zorg ervoor dat je aan het begin en uiteinde een stukje draad vrij laat. Plooi de slinger in een ring of een andere vorm, en bind de uiteinden aan elkaar vast. Bind ook het touwtje eraan, en kies een plekje in je tuin om de pindaslinger op te hangen.

↑ Fijn gezelschap van
De Branding.

→ Een romantische
pindaslinger...

Vogelappelsientje

Nodig:

1 sinaasappel, fruitpers, 1 lange cocktailprikker, een stuk touw,
een beker mengsel van zaden-pitten-wormen (Horta), kookpot,
scheplepel, wat frituurvet + 1 volwassene om dat te smelten

Werkwijze:

Neem je volwassene en zet die in de keuken om het frituurvet te smelten. Je mag streng zijn: op een zacht vuurtje, want het mag niet beginnen te koken! Snij de sinaasappel in twee en pers de helften uit (het sap kan je dan lekker opdrinken). Prik de cocktailprikker aan 2 kanten door de schil en trek het touw door de gaatjes. Meng het zaden-pitten-wormenmengsel door het gesmolten frituurvet. Schep het in de sinaasappelhelften voordat het afkoelt, want het stijft snel weer op. Vul tot aan de rand. Zet de gevulde helften buiten om verder af te koelen. Na een paar uurtjes zijn ze klaar om op te hangen! O ja, en vergeet niet om je volwassene terug uit de keuken te halen.

↓ De voorbereide
sinaasappeltjes liggen klaar
om gevuld te worden.

↑ ... en een
vogelappelsientje in het wild.

KITE APC STABILISATIE

12x42 - 16x42

Koop uw KITE Optics instrument met ledenkorting bij een officiële partner en steun zo Natuurpunt:
sightsofnature.be - optiekporteman.be - natuurkijkers.be - asadventure.be - winkel.natuurpunt.be

Bezoek onze webshop op eurabo.be

Ecologische bouw-, hout- en isolatiematerialen voor energiezuinige (hout)bouw & renovatie

Steico flex PEFC
Houtwolisolatie

Isokurk
Vloer- en muurisolatie

pro clima
Luchtdichting

- deskundig advies, webinars, workshops en opleidingen.
- welkom in het Eurabo-team. **Ontdek onze jobs** of solliciteer spontaan

10%
ISOLATIEKORTING

10% korting voor leden van natuurpunt

EURABO RONSE
Pont West 112
B-9600 Ronse
+32 55 23 51 40

EURABO GENT
Wiedauwkaai 87
B-9000 Gent
+32 9 216 46 40

info@eurabo.be
www.eurabo.be

VERCRUYSSSE

YOUR RELIABLE WOOD CONNECTION

VERCRUYSSSE BV
Bissegemstraat 165
8560 GULLEGEM
Tel: 056/41.20.64

www.houtvercruysse.be
info@houtvercruysse.be

Belfius
Bank & Verzekeringen

CVBA Belfius Kortrijk-Menen-leper

Tel: 056/43 89 80 Fax: 056/43 89 99
Email: isabel.vergote@mandat.belfius.be

NFW BLIJFT TEVREE

Het voorbije werkjaar was top, van begin tot het einde. De natuurfotografiewerkgroep (NFW) slaagde er in het voorjaar in om de ruime zaal van OC De Stekke in Moorsele volledig te vullen voor de lezing van natuurfotograaf Tom Linster. Dat succes smaakte naar meer. Meteen werd het voornemen gemaakt om ook het volgende jaar een soortgelijke affiche uit te hangen.

In april verboederden we met de natuurfotografen van Gent. Het NNG (Natuurfotografie Natuurpunt Gent) was wel verwonderd over ons ledental en splitste ons op in twee groepen voor een rondleiding op het fotogenieke natuurdomein Bourgoyen Ossemeersen. Wie deze brok natuurschoon nog niet kende, zal er zeker nog terugkeren.

De koude en natte lente noodzaakte ons er wel toe om de geplande workshop boomkikkerfotografie in Retranchement (NL) uit te stellen naar juli. De minikikkertjes houden niet van regen en wind en bleven verscholen diep in de braamstruiken, maar op 7 juli was het prijs. Weer was een heel grote groep fotografen present en de deelnemers speurden in de voormiddag de bermen af. En deze keer lieten ze zich wel zien, niet meteen, want hoe eigenaardig ook, zelfs een geoefend oog moet eerst wennen aan de biotoop. De schutkleuren van de boomkikker zijn een uitstekende camouflaage.

In de namiddag trokken we naar het nabijgelegen Cadzand om er op het strand de mosselpaaltjes met behulp van grijsfilters creatief in beeld te brengen.

Ook het najaar was geslaagd.

Eind oktober organiseerden we als wederdienst aan onze natuurfotovrienden van Gent een kennismaking met provinciedomein Bergelen Gullegem. Wie meer wilde weten over de geschiedenis en de toekomst van het domein kon met Herman Nachtergaele mee op stap, terwijl vogelexpert Ignaas Robbe in tegenovergestelde richting wandelde om de vogelaars te beroeren.

Als slotactiviteit werden op 17 november de kleurige herfstpaden in de Gasthuisbossen in Ieper bewandeld. Bestuurslid Krist Hooghe bekoorde het fotografisch oog en hart met enkele sfeervolle plekje en deed ons nederig knielen om de paddenstoelen goed in beeld te brengen.

Kortom, iedereen tevree over 2024.

WAT BRENGT 2025?

De stuurgroep neemt jullie graag verder mee op de ingeslagen weg. Berg je fototoestel niet te ver op, want er staat weer heel wat fotografisch lekkers op het schap.

Vrijdagavond 28/02/2025 – lezing door natuurfotograaf Ludo Goossens

Ludo Goossens is een gerenommeerd natuurfotograaf en reisbegeleider. Dat het ook de

moeite loont om in onze eigen Vlaamse contreien je fototoestel boven te halen, bewijst hij met zijn voordracht "De Meetjeslandse krekens".

Locatie: OC De Stekke in Moorsele.

Toegangsprijs: 6 euro

Vrijdagavond 21/03/2025 – NFW-natuurkaffee

Tijd voor talent van eigen bodem. Ging je in binnen- of buitenland op stap in een mooi natuurgebied of maakte je mooie foto's in je achtertuin? Laat het ons zien en vertel je verhaal tijdens een gezellig onderonsje tussen pot en pint.

Locatie: Deelfabriek, Rijkswachtstraat 5, Kortrijk

Zondag 27/04/2025 – daguitstap naar de Opaalkust (Fr)

We trekken richting Gravelines voor een volle dag natuurfotografie, onder meer in natuurreserveaat Platier D'Oye. Houd de lange lens in aanslag!

Zondag 06/07/2025 - fotografische wandeling in het Meetjesland

Ludo Goossens zal ons inspiratie hebben bezorgd om een interessant gebied te verkennen en in beeld te brengen.

Zondagvoormiddag 09/11/2025 - landschapsfotografie langs de IJzer

De Westhoek heeft heel wat troeven en kan ook in het natte seizoen de landschapsfotograaf bekoren. Deze uitstap is enigszins afhankelijk van de weersomstandigheden. Als alternatief houden we een workshop paddenstoelenfotografie in De Kleiputten Kortrijk achter de hand.

Het NFW heeft een happy new year in 't verschiet. Het nieuwe programma zal beslist onze fotovrienden bekoren.

Zelf suggesties? Stuur een mailtje naar werkgroepnatuurfotografie@natuurkoepel.be.

Fotogenieke groeten,
Siegfried, Anne, Dirk, Nik, Danny en Krist

DIRK VERGOTE

← NFW en NNG in Bergelen
©Siegfried Desmet

GROEIWIJZER
de
**Groene
Druivelaar**

de scheurkalender
die dagelijks
een verschil maakt.

A PRODUCT BY
INI
GROUP

Op zoek naar een buddy die je elke dag inspireert met tips voor een eerlijke levensstijl, groene weetjes en ludieke illustraties?

naar degroenedruivelaar.be

Als cadeau of lekker voor jezelf,
haal hem in huis via www.degroenedruivelaar.be

M **Masschelein**
golf / park / tuinmachines

STIHL

Masschelein bvba / Plum 21, 8550 Zwevegem / info@masscheleinbvba.be / www.masscheleinbvba.be

onderhoud, herstellingen & verkoop
tuin- & parkmachines

DV Machinery

Zelfstandig maaien

De Cramer robotmaaier maait je gazon automatisch zonder dat je een vinger hoeft uit te steken.

Vraag vrijblijvend info

- VEILIG
- NAUWELIJKS HOORBAAR
- EENVOUDIG SCHOON TE MAKEN
- BEVEILIGD TEGEN DIEFSTAL

 0475 32 64 01 Bakkershof 29 • ZWEEGEM

Plan uw onderhoud op www.dvmachinery.be

RONDON ANZEGEM

Het ligt wat verdoken achter de lintbebouwing, maar rond de dorpskern van Anzegem ligt een verrassend mooi landschap. Op de flanken van de heuvelkam tussen Leie en Schelde ontspringen tal van bronnen. De hieruit ontstane beken hebben diepe plooiën in het landschap getrokken. Langs stille paden leidt de wandeling ons door de Zyptevallei en de Weedries naar de natuurweelde van Hemsrode en het panoramisch uitzicht op de Herdenkingsheuvel en de Koningskouter. Door de toenemende bebouwing in Vlaanderen is de open ruimte versnipperd tot kleine gebieden en door de steeds terugkerende plannen voor de aanleg van een ringweg wordt ze nog verder bedreigd.

POL OSTYN

① Start op de parkeerplaats aan de Sint-Jan Baptistkerk (N 382 – Dorpsplein). In de kerk zal later een binnentuin aangelegd worden (A). Stap tussen de kerk en het gemeentehuis. Hou wat links om langs de Lourdesgrot naar KP 37 te stappen. Stap naast residentie Schoonzicht op een kerkwegel (stapstenen) naar KP 51 (afb 1). Stap aan de Belsbruggestraat de spoorweg over. Het tracé van een mogelijke ringweg rond Anzegem loopt parallel met de spoorlijn. Stap eerder rechts een stapsteentje op. Sla aan KP 51 de Krommestraat links in (richting KP 50). Rechts de mooie vallei van de Nederbeek of Zyptebeek. Rechts wordt het uitzicht verprutst door Abriso, een bedrijf dat verpakings- en isolatiematerialen maakt. Negeer de Belsbruggestraat links (blijf richting KP 50 volgen). Stap de spoorweg over. Sla de Statiestraat rechts in. Sla bij KP 50 links de Balthazarstraat omhoog in (richting KP 49).

② Stap aan KP 49 links een dalende met grind verharde aardeweg op (richting KP 48). Rechts in de weide ontspringt de Weedriesbeek. Ze mondt uit in de Nederbeek. Bemerkt verderop links in de diepte de mooie rij knotwilgen. Aan de hoeve hogerop bij Weedries, net voorbij KP 48, staat een gedenksteen voor een in 1944 neergestorte Lancaster bommenwerper. (B) Sla net voor de boerderij rechts het stapsteentjespad in naar KP 47. (Het pad loopt langs een brede oprit met bordje Privé

naar een huis verderop). We klimmen naar het hoogste punt van de wandeling (77 m) en genieten van het zicht op de Scheldevallei rechts (afb 2). Sla boven aan KP 47 de Kruiskesstraat links in, richting KP 40. Sla de Rosstraat rechts in (aan het begin van de Rosstraat vind je Bar Noorman). Voor ons hebben we zicht op Bouvelobos. Sla bij KP 40 de Petegemstraat links in (richting KP 39 - FKP 13). Steek de Wortegemsesteenweg over. Vind KP 39 tussen het struweel bij een splitsing van de weg.

Sla daar rechts af, de Reinstraat in. Sla de Ouden Heirweg links in (richting KP 34) (afb 3). Links krijgen we stilaan zicht op het domein Hemsrode, een panorama dat flink verpest wordt door de drie hoogspanningslijnen die hier voorbijkomen. Tot 2019 ging hier de Military door, een crosscountry paardenwedstrijd. Blijf de Ouden Heirweg volgen tot aan de Barze, voorheen 'l Auberge, een koetsiersherberg langs de Heerweg.

③ Bij de Barze vind je het infobord van het kasteel Hemsrode (C). Sla links een grindweg in naar KP 34 (afb 4). We wandelen langs een uniek natuurgebied. Door zijn open structuur is Hemsrode een ideale uitvalsbasis naar het omringende agrarische landschap voor tal van kleine zoogdieren en zeldzame vogels. Het geheel is erkend als erfgoedlandschap. De wandelweg is verlicht met LED-lampen die enkel oplichten als je voorbij komt. Ecologisch verantwoord voor

Gegevens:

Dit is een herwerking van de gelijknamige wandeling van Frans Dejonghe uit 2012. We maken gebruik van de knooppunten in het wandelnetwerk 'Land van Streuvels'.

- **Startpunt:** kerk Anzegem – parkeren ook aan begin Berglaan
- **Afstand:** 11 km – stijging: 100 m

Download de wandeling via deze QR-code of www.natuurkoepel.be/wandelingen_klimop

de één, eerder 'scary' voor anderen ... Sla aan KP 34 de Kalkstraat naar rechts in, richting KP 33. Je komt aan de hoofdingang van Hemsrode voorbij: een mooie lange beukendreef (afb).

④ Steek de Kerkstraat over (richting KP 33) om de Nieuwpoortstraat in te slaan. Sla tegenover huisnummer 5, voorbij een loods, aan KP 33 rechts de aardeweg in naar KP 27. Sla de Korte Winterstraat links in. Volg de Korte Winterstraat tot aan de Lange Winterstraat.

Sla de Lange Winterstraat links in om na ongeveer 50 m een stapsteentje naar rechts in te slaan (richting Winterhoek) (afb 6). Ondertussen zie je hier en daar zwarte vlaggen, want ook hier loopt het tracé voor een mogelijke ringweg. Stap aan huisnummer 2 bij KP 27 rechtdoor. De stapstenen gaan in een aardeweg over. Volg KP 28 en kom uit op de 1,2 ha grote Herdenkingsheuvel van de gemeente Anzegem (D) (afb 7). Verlaat de Herdenkingsheuvel aan de linkerkant. (KP29) Steek de verkeersweg Landergemstraat over. ⑤ Sla de Koningskouter in, richting KP 30. Boven links lopen we op een 'graft', een terrasvormige weg die de steilheid van een helling onderbreekt en daardoor erosie tegengaat. Het is hier dat een mogelijke ringweg deze helling zou doorsnijden ... Ga aan KP 30 rechtdoor. Sla aan de Berglaan linksaf, richting KP 37, het startpunt aan de kerk.

Weetjes

A. De Sint-Jan Baptistkerk brandde af op 16 oktober 2014. Deze kerk, gebouwd in de tweede helft van de twaalfde eeuw, was oorspronkelijk een romaanse kerk, waarvan de merkwaardige middentoren in Doornikse steen en resten van de kruisbeuk bewaard waren gebleven. Het koor, de sacristie en de toren werden in 2020 naar hun oorspronkelijke staat gerestaureerd. In het schip zou een binnentuin komen.

B. Lancaster herdenkingsplaat

Op 16 juni 1944 stortte in een veld naast boerderij De Bosschere een Britse Lancaster bommenwerper neer. Zes bemanningsleden kwamen om, maar de piloot kon zich redden met zijn parachute en werd verder geholpen door de familie en plaatselijke verzetslieden.

C. Hemsrode Het huidige kasteel Hemsrode was voor 1940 de woning van het personeel en de koetshuizen. Het eigenlijke kasteel brandde af

op 31 juli 1940, toen het bezet was door het Duitse leger. Het was gebouwd in 1642 op de grondvesten van een oud ridderkasteel dat al bestond in de negende eeuw. In de loop van de geschiedenis kende het domein met meer dan 60 ha grond en bos een 30-tal eigenaars. De voorlaatste was het echtpaar de Maere d'Aertrijcke-de Limburg Stirum. Zij verkochten de Wortegemse bossen aan een ondernemer uit Zulte en recent werd het kasteeldomein zelf eigendom van de familie Talpe-Pennemans. Voor Hemsrode, Bouvelobos en de steilrand van Moregem werd in 2018 een Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan opgemaakt dat een gebied van 150 ha afbakt. Het natuurdomein Hemsrode (15 ha) en Bouvelobos (50 ha) zouden in de toekomst met elkaar verbonden kunnen worden tot een natuurgebied van 150 ha.

D. Herdenkingsheuvel De gemeente Anzegem kocht in 2017 de site van het vroegere 'Ehrenfriedhof Nr 108' (1,2 ha), het Duitse militair kerkhof waar vroeger meer dan 2000 Duitse soldaten waren begraven. In 1955 werden de graven overgebracht naar de Duitse begraafplaatsen in Langemark en Menen. Alleen de 7 eiken bleven staan. De 7 bomen werden uitgeroepen tot symbolen voor de 7 dorpskernen in de fusiegemeente Anzegem en ze kregen een bijpassende tekst. Verder is de plaats een stilteplek met een prachtig panorama en een sfeervolle herdenkingsplaats voor de twee wereldoorlogen.

EMMANUEL DESMET

↓ Audiomiddelen op de telpost
©Emmanuel Desmet

40 JAAR TREKTELLEN

“Ongelooflijk hoe rap jullie alles vinden en determineren, ik sta hier al een hele voormiddag vol bewondering te genieten, niet zo zeer van de vogels, maar vooral van jullie.” Ik citeer de woorden van Danny Deceukelier bij een bezoek dit najaar aan de telpost op De Geitenberg. Jullie, dat zijn de vaste trektellers. In het laatste deel van deze reeks zoomen we in op het DNA van die trektellers, audiohulpmiddelen bij het trekellen en trekteltips.

TREKTEL-SKILLS

De woorden van Danny uit deze inleiding zijn niet uit de lucht gegrepen. Wie als beginnend vogelkijker een bezoekje brengt aan een telpost, wordt ongetwijfeld overvallen door datzelfde gevoel: help, hoe doen ze het? Terwijl jij vertwijfeld de roofvogel in de wolken zit te zoeken die al lang op naam is gebracht, hebben de ervaren trektellers al een nieuwe stip aan de horizon gevonden en heb je het onvermijdelijke gevoel dat je constant achter de feiten aanholt. Ondertussen wordt immers ook de naam van de ene na de andere groep kleine bruine vogeltjes (onder vogelkijkers kbv'tjes genoemd) doorgeroepen en weet je niet meer waar eerst kijken. Herkenbaar? Dat is dan ook doodnormaal. Sommige van deze trektellers doen dit al meer dan 40 jaar. Om het in voetbaltermen te zeggen: die spelen dus Champions League. Maar wat zijn nu precies de skills van zo'n doorgewinterde trekteller?

In de eerste plaats moet je als vogelkijker onderlegd zijn in het herkennen van de vogelsoorten die in onze regio voorkomen. En dat gaat veel verder dan het visueel identificeren van een vogel aan de hand van de boekenkennis. Elke vogelsoort heeft immers ook een djizz, een verbastering van het Engelse "General impression of size and structure", letterlijk vertaald "een algemene indruk van grootte en vorm". In de praktijk komt dit neer op het herkennen van een typisch vliegbeeld, waaronder de vleugelslag, de vleugelhouding en het vluchtpatroon, in combinatie met de proportionering van de onderdelen zoals het koppatroon, de vleugelvorm, de staartlengte enz. Hoe vaker je een soort ziet, hoe beter je een soort zult herkennen op djizz.

Wie in zijn leven al duizenden wespendienven heeft gezien, zal die soort op djizz kunnen onderscheiden van een buizerd. Deze vaardigheid stelt de ervaren vogelkijker dus in staat om als het ware intuïtief een soort op naam te brengen zonder harde kenmerken te zien. Naast visuele herkenning kunnen veel zangvogels op naam worden gebracht door de specifieke trekroepjes die ze laten horen bij het overvliegen. Die roepjes zijn niet hetzelfde als de zang, maar ze zijn even determinatief voor elke soort als de zang. Bepaalde van die roepjes lijken echter erg sterk op elkaar zoals het "getik" van een aantal soorten gorzen en de contactroep van de zanglijster. Maar net zoals verrekijkers, telescopen en fototoestellen bij het visueel waarnemen, worden vogelkijkers ook bij het auditief waarnemen geholpen door technologische middelen. Het principe werd zelfs al uitgetest bij de eerste trektellingen, al was het geen onverdeelde succes. Franky Vanderpeere herinnert het zich nog: *"In het begin probeerden we ook 's nachts eens te trekellen door de roepjes van zanglijsters en koperwieken te turven, maar toen ontwierp een student elektromechanica een versterker die begin oktober in Kuurne op een dak werd geplaatst. Dit verliep prima tot het weekend van Kuurne Kermesse... Al gauw ontdekten we dat er veel te veel nachtlawaai was om de opnames te analyseren."* Het opnemen en determineren van overtrekkende vogels 's nachts (beter bekend als nocmig) gebeurt over de hele wereld en is ook via de website van trekellen.nl te volgen met de vermelding "nachttrek" bij de telpost.

Op elke telpost staan tegenwoordig wel één of meerdere trektellers met toestellen voor geluidsopname. Die uitrusting bestaat uit een opnamemicro en een recorder. Als daarenboven een koptelefoon wordt gebruikt, kun je de roep

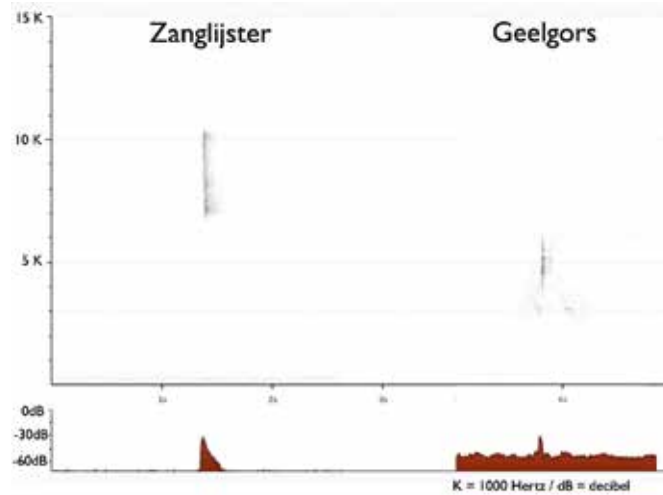
van vogels versterkt horen. Door de opnames te openen met audioprogramma's als Audacity, Acoustic Pipeline of Chirpity kan een sonogram van de roep gemaakt worden en die is voor elke vogelsoort uniek en determinatief. Het is een kwestie van tijd voor AI geïmpliceerd zal worden in opnametoestellen en vogelsoorten meteen op naam zullen worden gebracht. Idem voor foto's.

HET DNA VAN DE TREKTELLER

Naast de bagage aan kennis die een treksteller nodig heeft, zijn er nog een paar eigenschappen elementair. In de eerste plaats: geduld ... geduld ... geduld ... Er zijn dagen met goeie trek en dagen waarop er geen pluim vliegt. Voor je daarachter komt, zijn er soms al een paar uur verstreken. Hoewel de morgenstond vaak het grootste aantal vogels oplevert, vliegen niet alle soorten op hetzelfde moment van de dag: veel zangvogels zijn er al vroeg bij (of laat, want die trekken ook 's nachts). Watervogels die vertrekken vanuit Zeeland doen er dan weer een paar uur over om bij ons te geraken en vogels die graag op thermiek trekken, zoals grote roofvogels en ooievaars, gaan vaak pas op die wieken zodra er zich thermiek ontwikkelt. Soms komt een heel najaar trek tellen ook neer op "Wachten op Godot", het is immers niet zeker dat bepaalde soorten in dezelfde

aantallen zullen doortrekken als de jaren ervoor en of je een bepaalde soort überhaupt te zien zult krijgen. Maar ook hier geldt weer de gulden regel: als je niet buiten komt, zul je niks zien en wie veel in het veld staat, maakt meer kans om veel te zien. Een succesvolle treksteller is dus een vroege vogel én een volhouder.

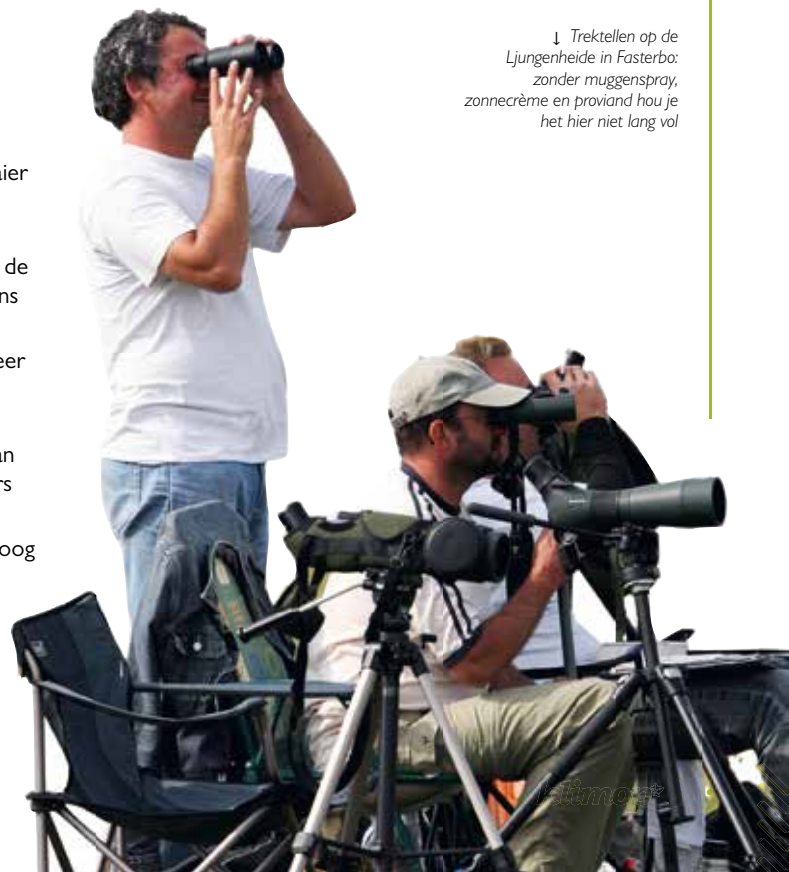
↓ Zowel Zanglijster als Geelgors hebben bij hun contactroep een droge "tik" die erg op elkaar lijken, maar op een sonogram duidelijk een andere frequentie hebben (Hz).

Trek tell tips

Wil je zelf een goeie treksteller worden, hier alvast wat tips:

- Vogelstudie is een absolute must: dit kan door vogelgidsen te bestuderen en trekgeluiden te beluisteren. Natuurpunt heeft een gratis online trekmodule met soortenfiches en verschillende testniveaus. Auditief is op xeno-canto gratis een wereldwijde waaier aan roepjes en zang van vogelsoorten te vinden.
- Naast zelfstudie kun je cursussen volgen van onze natuurpuntverenigingen, ook in onze regio. Hou voor het aanbod de activiteitenkalender in Klimop of klimop.flits in het oog of surf eens naar de website van Natuurpunt.
- Wil je veel bijleren, ga dan bij ervaren trekstellers staan en observeer hen. Hoe kijken zij? Wat horen zij? Kijk en luister goed. Wees geduldig: hoe vaker je er bent, hoe meer je zult bijleren.
- Als iemand een koptelefoon op heeft en opnames maakt, klets dan niet in de buurt van de microfoon. Alles wat je zegt, wordt immers ook versterkt in zijn/haar oren.
- Schaf je een goeie verrekijker aan en zoek uit hoe jij die lang omhoog kunt houden. Indien te lastig voor je armen, schaf een monopod aan om je verrekijker op te zetten. Ook een telescoop is geen overbodige luxe als je van plan bent om die vaker te gebruiken.
- Trek genoeg warme kleren aan of zorg ervoor dat je die bij je hebt. Op een telpost sta je immers vaak stil en krijg je het sneller koud.

↓ Trek tellen op de Ljungenheide in Festerbo: zonder muggenspray, zonnecrème en proviand hou je het hier niet lang vol

PIËT MISSIAEN

©Dieter Anseeuw

KNOPPEN ONDER DE LOEP

Zonder bloemen, bladeren of vruchten lijkt het voor sommigen een onmogelijke opdracht om in de winter bomen en struiken op naam te brengen. Het silhouet en de schors kunnen al een tip van de sluier oplechten. Voor absolute zekerheid moeten we echter de knoppen onder de loep nemen.

Deze knoppen bevatten sterk geconcentreerde stoffen en zijn daardoor bestand tegen vrieskou. Hieruit komen in het voorjaar bloemen (uit bloemknoppen) en bladeren (uit bladknoppen) tevoorschijn. Ook de groei zit hierin verborgen, vooral in de eindknop. Meestal ontluikt een combinatie van bloemen, bladeren en groei (gemengde knoppen). Door het grote aantal parameters van de knoppen is de kans op verwarring klein. Wat is de kleur? Zijn er schubben? Zijn ze verspreid of tegenoverstaand (in paren tegenover elkaar aan de stengel)? Klein of groot? Aanliggend of uitstaand? Rond of langwerpig?

1. Veldesdoorn (*Acer campestre*)

Zoals bij alle esdoorns zijn de knoppen tegenoverstaand. De deels bruine, deels groene schubben geven een extra bescherming tegen vorst. Soms vinden we kurklijsten: onregelmatige verdikkingen op de tak.

2. Zwarte els (*Alnus glutinosa*)

De paarse, gesteelde knoppen zijn uniek. Het gaat hier duidelijk om bladknoppen, want deze windbloeiër tovert zijn mannelijke en vrouwelijke katjes (bloeiwijze) reeds in de winter tevoorschijn.

3. Rode kornoelje (*Cornus sanguinea*)

Binnen het geslacht kornoelje hebben de knoppen geen schubben. Bij deze soort zijn ze langwerpig en doen denken aan de hoorns (cornes) van een rund. De tak verkleurt prachtig rood als bloed (sang).

4. Gele kornoelje (*Cornus mas*)

Zoals bij bovenstaande soort zijn de knoppen tegenoverstaand, maar breder. Ze zijn niet gemengd, want de gele bloemen komen al vanaf februari apart uit de bolvormige, gesteelde bloemknoppen.

5. Hazelaar (*Corylus avellana*)

De grote, geschubde groene knoppen staan verspreid op de tak. Deze knopstand geeft aan de hazelaar het silhouet van een paraplu. Net als bij zwarte els bloeien de mannelijke en vrouwelijke katjes al 's winters. Bij afwezigheid van bladeren ondervindt de windbestuiving zo weinig hindernissen.

6. Eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*)

De kleine, roodachtige knopjes van meidoorn vinden we verspreid op de tak, maar ook eenzaam aan de voet van een korte doorn (= bladdoorn) en samen met anderen op een lange doorn (= takdoorn).

7. Sleedoorn (*Prunus spinosa*)

Doorns zijn eigenlijk puntige, verkorte takken, waardoor ze moeilijk af te breken zijn. De kleine knoppen staan verspreid over de donkere takken of op de takdoorns. Bladdoorns hebben ze niet.

8. Beuk (*Fagus sylvatica*)

Geen kans op verwarring, want geen enkele andere soort bezit dergelijke grote, roodbruine, geschubde en afstaande knoppen. Deze knopstand is de oorzaak van zijn kruin die geen licht doorlaat.

9. Es (*Fraxinus excelsior*)

Zoals hierboven: geen twijfel mogelijk. Es is de enige soort met zwarte knoppen. Met enige verbeelding herkennen we aan het uiteinde van de tak een bokkenpootje.

10. Zomereik (*Quercus robur*)

De samengestelde eindknop is typisch voor eiken. Verder zijn de bruine, geschubde knoppen spiraalvormig gerangschikt rond de tak: tellen we tot 5, dan wijst de knop weer in dezelfde richting.

11. Hondсроos (*Rosa canina*)

Rood en groen zijn de kleuren die we op de geschubde knoppen van hondсроos vinden. In tegenstelling tot mei- en sleedoorn hebben rozen geen doorns, maar wel stekels. Bijgevolg zijn ze gemakkelijk af te breken.

12. Schietwilg (*Salix alba*)

Bij deze forse boomsoort zou je niet zulke kleine knopjes verwachten. Ze liggen tegen de tak en worden – zoals overal in het geslacht wilg – omhuld door een enkele schub.

13. Boswilg (*Salix caprea*)

Aangezien deze wilgensoort zich dicht bij de grond vertakt is het een struik. Desondanks zijn de knoppen groter dan bij schietwilg en vallen ze op door hun roodbruine glans.

14. Gladde iep (*Ulmus minor*)

De donkerrode, glanzende knoppen vormen een hoek van ongeveer 45° met de tak. Net zoals bij veldesdoorn zijn er kurklijsten. Verwarring is uitgesloten door de verspreide knopstand. Kenmerkend is de visgraatstructuur van de takken.

15. Gelderse roos (*Viburnum opulus*)

Deze struik heeft groene knoppen met een paarse rand, die netjes naast elkaar aan weerszijden van de grijsachtig bruine tak staan. De bessen zijn zo onsmakelijk dat ze door vogels gemeden worden en tijdens de winter blijven hangen.

Nieuwsgierig?
 Welkom op **zondag 19 januari** op de gidsbeurt over bomen en struiken in winterkleed!
Waar? Ingang Stadsgroen
 Marionetten in de Bosstraat, Kortrijk
Wanneer? Zondag 19 januari van 09u30 tot 11u30

EEN BOEIEND INSECTENJAAR

LUC VERGAERDE

Nu de koude winterdagen eraan komen en veel insecten verdwenen zijn of zich schuilhouden in donkere hoekjes, is het goed om even stil te staan bij het voorbije insectenjaar. Terugblikken betekent het insectenleven nog even voor de geest halen, met al zijn wonderlijke en bijzondere momenten. We vroegen een aantal leden van Insecta om hun meest memorabele herinnering van het voorbije werkjaar met ons te delen.

Ann heeft tijdens haar insectenwandelingen talloze waw-momenten ervaren, maar wat haar het meest is bijgebleven, zijn de betoverende ogen van de langsprietdaas (*Heptatoma pellucens*). Dazen hebben een bedenkelijke reputatie, vooral vanwege de pijnlijke steken van de bloeddorstige vrouwtjes. Wat velen echter niet weten is dat veel dazen grote, prachtige, kleurrijke ogen hebben. De langsprietdaas is hier geen uitzondering op. Wie zijn of haar angst voor deze vlieg kan overwinnen en haar eens goed in de ogen kijkt, ziet mooie zwart-bruine ogen versierd met blauwe strepen en een regenboogachtig randje. Heel verleidelijk voor veel entomologen!

→ Langsprietdaas
© Ann Derathé

→ Verwondering
© Kurt Meerschaert

Katrijns leukste ontdekking was de hottentottenvilla (wat een naam!) die ze tijdens een ochtendwandeling aan de vlinderweiden van de Gavers ontdekte. In eerste instantie wist ze niet goed wat ze zag: een bromvlieg, een zweefvlieg, of misschien toch een wesp die aan het genieten was van het zomerse ochtendzonnetje? Het was een raadsel voor haar. Mimicry op zijn best. Gelukkig bracht de app ObsIdentify uitsluitel: Katrijn had een zeldzame hottentottenvilla (*Villa hottentotta*) ontdekt, een vliegensoort die behoort tot de familie van de wolzwevers (*Bombyliidae*). De larven van deze bijzondere vlieg leven als parasieten in rupsen van uilenvlinders (nachtvlinders).

↘ Hottentottenvilla
© Luc Vergaerde

Kurt kreeg de voorbije zomer de unieke kans om bij een aantal vrienden een nachtvlinder te plaatsen. Iedere ochtend was het reikhalzend uitkijken wat de nachtelijke vangst had opgebracht. Wat hem het meeste opviel, was een telkens terugkerend patroon: bij zijn aankomst stonden de bewoners al vol spanning te wachten. Altijd hoorde hij dezelfde opmerking: "Ik denk niet dat er veel inzit vandaag". Maar telkens weer groeide de verbazing toen er nieuwe soorten tevoorschijn kwamen. Het voelde als het openen van een cadeau, zonder te weten wat erin zat, en dan ... in volle verwondering het beestje aanschouwen. Een hoogtepunt voor Kurt was ongetwijfeld de waarneming van een populierenpijlstaart (*Laothoe populi*) die hij in eigen tuin ontdekte. Wie had ooit gedacht dat hij zo'n schitterend exemplaar midden in het centrum van Lendeledede zou mogen bewonderen?

Tijdens een excursie in Le Vivier (Escanaffles) wees **Katrijn** me op een fascinerend fenomeen dat we nog nooit eerder hadden waargenomen. Een sluipwesp (vrouwtje *Apechthis compactor*) viel een vlinderpop aan en probeerde haar eitjes in de pop te injecteren. De pop verdedigde zich met al haar kracht door zich heen en weer te bewegen.

Sluipwespen die rupsen parasiteren zijn bekend en worden vaak waargenomen. Het parasiteren van een pop, waarbij de pop zich actief verdedigt, is zeldzaam en dus een bijzonder uniek schouwspel! Mijn zoektocht naar meer informatie leverde aanvankelijk weinig op, maar ik besloot vlinderexpert prof. Hans Van Dyck te raadplegen voor meer uitleg over deze bijzondere waarneming. Prof. Van Dyck bevestigde dat vlinderpoppen zich inderdaad kunnen verdedigen door hun achterlijf heen en weer te schudden, een gedrag dat ze vertonen als afweermechanisme tegen parasitoïden zoals sluipwespen. Dit schudden varieert: sommige poppen doen dit opvallend heftig, terwijl andere er veel minder moeite voor lijken te doen. Prof. Hans Van Dyck onderzoekt dergelijk gedrag in het kader van een onderzoek naar systematische verschillen tussen individuen van vlinders binnen eenzelfde soort ("persoonlijkheid" of "temperament"). Dit onderzoek wordt niet enkel gedaan bij volwassen vlinders, maar dus ook bij larven en poppen. Voor ons, amateur-entomologen, bijzonder boeiende materie! Katrijn filmde het indrukwekkende spektakel. De nieuwsgierige lezer kan het filmpje van de schuddende pop bekijken op de facebookpagina van Aculea onder de rubriek Wespen uit de Benelux met als zoekopdracht Katrijn Vandenbergh.

Manuel maakte een mooie foto van een bijzondere sluipvlieg. Determinatie van sluipvliegen is niet altijd evident en de taxonomie is nogal lastig. Ze kunnen onderling heel sterk verschillen. De beborsteling is een belangrijk kenmerk voor determinatie. Sluipvliegen zijn vliegen waarvan de larven parasiteren op larven van andere

insecten. Ze leggen hun eitjes in de buurt van de larven of op het voedsel van larven. Wanneer de rups het voedsel eet, krijgt ze het eitje binnen. De eitjes ontwikkelen zich in de rups en eten de rups van binnenuit op. De soort die Manuel vastlegde op foto is hoogstwaarschijnlijk (we houden een slag om de arm) de zeldzame *Peleteria iavana*. Deze sluipvlieg zou vooral parasiteren op de rupsen van nachtvlinders. Op de foto vallen vooral de haartjes achteraan goed op (belangrijk determinatiekenmerk). De *Peleteria iavana* werd voor het eerst gezien in België in 2018 op de zuidflank van de Kemmelberg en verdere waarnemingen werden vooral gedaan in het westen van het land. Momenteel worden vooral waarnemingen gedaan in West- en Oost-Vlaanderen.

↓ Populierenpijlstaart
© Kurt Meerschaert

↓ ↓ *Peleteria iavana*
© Patje Debeuf

CHRISTINE HANSENS

GODDELIJKE ZWAMMEN IN HET GODTSCHALKBOS

Dit Zillebeekse bos werd genoemd naar de vroegere eigenaar Charles Godtschalk. Hij had daar een kasteel als buitenverblijf. Bij testament kwam het na zijn dood in 1885 in handen van de toenmalige Burgerlijke Godshuizen van Ieper. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd het bos vernield en later werd het tijdens het Interbellum door de nieuwe eigenaar heraanplant en kreeg het de naam Landgoed Godtschalk. Nu is het de provincie West-Vlaanderen die dit bos in erfpacht heeft overgenomen en vandaag is het bekend onder de naam Gasthuisbossen

Met Mycologia gaan we regelmatig in dit bos op verkenning naar paddenstoelen, en we vinden er steeds heel wat.

Een algemene soort op de beschadigde stam van beuk en berk is de echte **tonderzwam** (*Fomes fomentarius* - afb 1). Deze brede, hoefijzervormige zwam is lichtgrijs tot bruinachtig. Hij is meestal te vinden op de stam van verzwakte bomen, vooral beuk en berk, en veroorzaakt er witrot. Vroeger maakte men van het hoedvlees een aansteekmiddel voor vuur: "tondel", vandaar zijn naam.

© Christine hanssens

Verder vonden we er prachtige exemplaren van **het gewoon elfenbankje** (*Trametes versicolor* - afb 2). Hun bovenzijde is donkerbruin, viltig en duidelijk gezoneerd (laagjes met verschillende kleur of structuur). Opvallend is hun witte rand. Ze komen vooral voor op dood loofhout.

We vonden er heel veel exemplaren van de **roestbruine kogelzwam** (*Hypoxyylon fragiforme* - afb 3). Van deze steenrode, halfbolvormige zwammetjes zijn in bijna ieder bos grote groepen te vinden.

De breedplaatstreephoed (*Megacollybia platyphylla* - afb 4) is een middelgrote soort. Zijn hoeddiameter kan 12 cm breed worden. Hij is roestbruin en straalsgewijs vezelig. Steel en plaatjes zijn er witachtig en hij is vooral op sterk vermolmd loofhout te vinden.

Regelmatig zien we er **het korstvormig schorsschijfje** (*Diatrype stigma* - afb 5) en in de herfst de opvallende **roodstelige fluweelboleet** (*Boletus chrysenteron* - afb 6).

5.

8.

9.

De witte bultzwam (*Trametes gibbosa* - afb 9) is zeer algemeen en je kunt hem meestal op het snijvlak van afgekapte bomen vinden. Hij bezit een bruine lappenhoed met witte rand en onderzijde, die tot 15 cm breed wordt.

6.

Wij zochten intensief naar **de beukendopgeweizwam** (*Xylaria carpophila* - afb 10). Hij valt op omdat hij regelmatig op beukendopjes te vinden is. Kijk goed naar onze foto, dan kan je hem ook eens ontdekken.

10.

Her en der waren er zwammen die goed leken op aardappelen. Naargelang hun uiterlijk en leefwijze kregen ze verschillende namen. Zo kennen we **de gele aardappelbovist** (*Scleroderma citrinum* - afb 11). Deze valt niet alleen op door zijn kleur, maar ook door zijn grootte en vorm. Wat eveneens opviel, was dat hij niet verkleurde bij doorsnijden.

De kale aardappelbovist (*Scleroderma bovista*) was er eveneens te vinden. Deze krijgt een duidelijk rode kleur bij ouderdom. Naast de voorgaande bovisten heb je er ook nog de uige **aardappelbovist** (*Scleroderma cepa*), wat kleiner en geel bij verouderen en ook nog **de wortelende aardappelbovist** (*Scleroderma verrucosum* - afb 12). Deze laatste zijn net als de andere geelbruin, maar ze bezitten echter een steelachtig verlengde voet, die uit knoestige wortelachtige elementen bestaat. Men spreekt er zelfs van een pseudosteel.

11.

Heel het jaar door kan je er **de platte tonderzwam** (*Ganoderma applanatum* - afb 7) ontdekken. Hij is prachtig bruin van kleur en bezit een gelige onderzijde. Zoals in de meeste oudere bossen kan je er ook nog andere houtzwammen bespeuren zoals **doolhofzwammen** (*Daedalea quercina* - afb 8). Deze meerjarige soort is regelmatig op stammen van loofbomen te vinden, vooral op eik. De buisjes zijn er labryntachtig, vandaar ook zijn naam.

Het Godtschalkbos is niet alleen een plek met een rijke geschiedenis, maar ook met een rijke diversiteit aan paddenstoelen. Ga op pad en laat je verrassen door de prachtige zwammenwereld in dit bijzondere stukje Zillebeke.

7.

12.

KRISTINA NAEYAERT

GRATIS FITNESS MET NATUURPUNT

MEER BIODIVERSITEIT DANKZIJ NATUURBEHEER

Onze vrijwilligers van Natuurpunt Wevelgem waren van bij het ontstaan van het Bergelendomein in Gullegem sterk betrokken bij de uitbouw van het domein. Door samenwerking met de gemeente en de provincie en mede onder onze impuls groeide het gebied op 35 jaar van 10 ha naar de 70 ha van vandaag. Vanaf de start mikten we op een gebied met ruimte voor natuur en zachte recreatie. Naarmate het domein groeide en meer bebost geraakte, vonden steeds meer mensen de weg naar het domein. Nu telt het jaarlijks duizenden bezoekers die kunnen genieten van groen in de directe omgeving. Onze maandelijkse educatieve wandelingen met natuurgidsen zijn daarbij een vaste waarde.

Minder bekend is dat onze vrijwilligers van Natuurpunt Wevelgem ook heel wat werk verzetten in het Bergelendomein. We organiseren regelmatig werkmomenten waarbij we natuurbeheerwerken doen om de natuurwaarden in specifieke zones, die ons toevertrouwd zijn door de provincie, in stand te houden of te vergroten. Onbekend is onbemand, vandaar een beetje uitleg in dit artikel. Eén van de belangrijkste biotopen van Bergelen zijn de brede rietzones langs de waterplas. Er zijn in West-Vlaanderen niet zoveel waterplassen met rietzones en voor bepaalde vogels die broeden in het riet, zoals de kleine karekiet, is dit soort leefgebied van levensbelang. Om riet vitaal te houden moet het af en toe gemaaid worden. Bij de beheerwerken zorgen we ervoor dat er zones zijn waar het riet gemaaid wordt, naast zones waar het overjarige riet mag blijven staan en broedgebied is. Soms vinden we er ook nestjes in terug van de dwergmuis die dan terug een voedselbron is voor de in Bergelen broedende ransuil.

Er is continu een neiging naar verbossing van de rietkragen door inzaaien van wilgen en zwarte els, wat ongewenst is. Daarom verwijderen we jaarlijks een deel van de houtopslag die zich vormt in de rietkragen. We maken daarbij keuzes want struiken langs het riet zijn dan weer interessant broedgebied voor andere soorten zoals de bosrietzanger. Variatie is in de natuur altijd belangrijk en daar zorgen wij dus voor.

Aansluitend bij de rietzones liggen graslandjes die ook jaarlijks worden gemaaid, waarbij het maaisel wordt afgevoerd. Zo krijgen speciale moerasplanten kansen, zoals de populatie van gevlekte rietorchis die prachtig bloeit in juni en juli. Wilde orchideeën in Gullegem, wie had dat verwacht?

Achter de rietzones liggen ook verschillende poelen die rijk zijn aan amfibieën zoals kikkers, padden en salamanders. In het vroege voorjaar bij regenweer en een avondtemperatuur van meer dan 10 graden kan je op de paden wel honderden padden tegenkomen op weg naar een poel om zich voort te planten. Amfibieën gebruiken die poelen veel liever dan de Bergelenvijver zelf. In het najaar maaien onze vrijwilligers het riet dat groeit in de poelen zodat er elk jaar open water is dat kan opwarmen door de zon: ideaal voor de amfibieën maar evengoed voor heel wat soorten waterjuffers en libellen. In het vroege voorjaar maaien we dan weer de vlinderweide naast de grote poel aan de kant van de Heulebeek. Met dat maaibeheer zorgen we ervoor dat soorten zoals echte koekoeksbloem, pinksterbloem, heeblaadjes, watermunt, moerasspirea en ook brandnetels zich kunnen handhaven waardoor vlinders zoals het oranjepipje en dagpauwoog een voedselbron vinden.

Elk jaar worden op die manier heel wat uurtjes vrijwilligerswerk verricht. We hebben daarvoor het nodige aangepaste werkmateriaal zoals maaibalken en bosmaaiers op batterijen zodat er steeds kan gewerkt worden op een efficiënte en veilige manier en uiteraard zorgen we steeds voor een aangename werksfeer. Ons werk in de natuur is echt wel toegankelijk voor iedereen, jong en oud kan meedoen. De resultaten die we halen in de natuur zijn de beste motivering!

Goesting na het lezen van dit artikel om ook eens mee te doen aan onze gratis, gezellige, gezonde en leerrijke fitness? Geef dan een seintje aan Sacha Thermote: sthermote@gmail.com die de werken coördineert. De eerstvolgende werkdag is gepland op 1 februari. De werkdagen vind je terug in onze activiteitenkalender.

Welkom!

↑ Wilgen verwijderen uit de rietzones om het riet alle kansen te geven

➤ Riet deels maaien om te verjongen

↓ Gevlekte rietorchis in de randzone van Bergelen

KATERBOS IS GESTART

In Wevelgem was de "Dag van de Natuur" ditmaal een "Week van de Natuur". Er werd een ganse week gewerkt om het eerste deel van het Katerbos aan te planten. 350 schoolkinderen uit de buurt (15 klassen), 300 leden van Chiro en KSA, en vele vrijwilligers van Natuurpunt en sympathisanten hebben samen 6000 struiken en bomen een plek gegeven voor de toekomst. We kregen ons deel van stortregens, stormachtige wind en koude maar dat kon het enthousiasme op geen moment verstoren. De kinderen waren uitgelaten en vonden het een fantastische beleving. Ze waren nu al trots op "hun" bos. Ook een dertigtal hoogstammige bomen werden met het nodige ontzag aangeplant door de verschillende groepen. We maken nu al een afspraak voor het vervolg van de beplanting van het Katerbos eind 2025.

← Aanplant Katerbos ©Siegfred desmet

↑ ↑ Jeugdbewegingen helpen enthousiast bij het aanplanten van het Katerbos ©Anne Braet.

↑ helpen enthousiast bij het aanplanten van het Katerbos ©Sarah Verschuere

NATUURPUNT WEVELGEM NODIGT JE UIT!

Natuurfotografie met Tom Linster en ledenvergadering

Alle leden van Natuurpunt zijn heel hartelijk welkom op onze jaarvergadering. We kijken terug op onze Natuurpuntwerking in 2024 met als hoogtepunt de aanplant van het Katerbos. Voor 2025 blikken we vooruit op alweer een druk werkingsjaar.

Nadien volgt een boeiende **voordracht van natuurfotograaf Tom Linster**.

Dat staat garant voor een aantal top natuurbeelden van bij ons en we krijgen ook het verhaal achter de foto's. Geen technisch jargon maar meeslepende authentieke natuurbelevissen.

Graag inschrijven via de website van Natuurpunt Wevelgem.

Wanneer:
Vrijdag 7 februari

Wanneer:
om 19.30 uur

Waar:
In OC de Stekke
(St-Maartensplein Moorsele)

Info: José Lecoutere –
0497/380878
Hartelijk welkom!

CROWDFUNDING VOOR DE MORTIERHOEK

STEUN ONZE CROWDFUNDING VOOR DE INRICHTING VAN EEN NIEUW STUKJE NATUUR IN DE MORTIERHOEK

→ Locatie Leiedal

Het Regionaal industrieterrein Kortrijk-Noord ligt zowel op grondgebied Kuurne als Kortrijk. Bij de uitbreiding van het industrieterrein door Intercommunale Leiedal werd sterk ingezet op biodiversiteit, collectief groen, ruimte voor water en waterbuffers. Leiedal ondertekende hiervoor ook de Green Deal 'Biodiversiteit op Bedrijventerreinen'. Door deze uitbreiding en aangepaste beheermaatregelen transformeert deze zone naar een trekpleister voor weide- en akkervogels, insecten, ongewervelden, wilde bijen en planten.

Intercommunale Leiedal is tevens eigenaar van een aanhorend stuk restperceel dat momenteel uit permanent hooiland bestaat. Leiedal gaat akkoord om dit restperceel (5400 m²) natuurvriendelijk te laten inrichten door Natuurpunt De Vlasbek en het beheer door hun vrijwilligers te laten uitvoeren.

→ Locatie Leiedal

Natuurpunt de Vlasbek is in de omgeving al actief en wil graag aansluiten met initiatieven, actief beheer en educatieve rondleidingen. Leiedal heeft hiervoor een gebruiksovereenkomst zonder vergoeding opgemaakt.

De inrichting van het stuk grond staat volledig in het teken van het verhogen van de biodiversiteit, met focus op de creatie van de ideale habitat voor o.a. amfibieën, egels, bijen en verscheidene vogelsoorten. Dit willen we realiseren door de aanleg van een bloemen- en kruidenweide met bijenheuvels en poelen. Hiervoor is alle financiële hulp welkom.

**Je kan ons steunen via onderstaande link.
Alle giften vanaf € 40 geven aanleiding
tot een fiscaal attest door de Koning
Boudewijnstichting.**

'VLASBEK' BLAAST 40 KAARSJES UIT

We schrijven 4 februari 1985. We bevinden ons in de Raadskelder, een ruimte onder het gemeentehuis van Kuurne. Fel wit TL-licht, tafels met een grijsgespikkeld formica tafelblad en witte stoelen met blinkende metalen poten staan in een U-vorm opgesteld. Ik zat in het tweede middelbaar, en onze natuurminnende biologieleerkracht had ons verteld dat er daar iets spannends zou gebeuren. Ik zag een groep mensen vol passie spreken over de noodzaak om in Kuurne een vereniging op te richten die zou ijveren voor milieu en natuur in de gemeente. De kleinste man had het grootste woord. Zijn naam was Eric Vandorpe, en hij zou voorzitter worden van de vereniging die voorlopig door het leven ging als 'De Kuurnse Natuurwerkgroep'. Dat veranderde op 3 april 1985 toen bij stemming 'De Vlasbek' werd gekozen als naam. Natuurpunt was nog niet geboren, en een keuze tussen de toenmalige verenigingen 'De Wielewaal' en 'Natuurreservaten' werd niet gemaakt. Kuurnenaren zijn koppige ezels, en 'Natuurwerkgroep De Vlasbek vzw' bleef onafhankelijk.

Kuurne maakte al snel kennis met De Vlasbek, niet in het minst door de natuurtentoonstellingen die jaarlijks werden georganiseerd in diezelfde Raadskelder. Het eerste thema was 'Natuur in de Buurt', en een verplicht bezoek aan die tentoonstelling door de schoolgaande jeugd op kermisvrijdag was al snel een feit. De opeenvolgende tentoonstellingen trokken duizenden bezoekers, en Kuurne leerde De Vlasbek kennen.

Het bleef natuurlijk niet bij tentoonstellingen. De eerste stappen werden gezet aan het Heulebeekdomein, en later aan het reservaat van

de Oude Leie om deze gebieden een aangepast natuurbeheer voor meer biodiversiteit te kunnen geven. Voor dat laatste gebied werd onder impuls van De Vlasbek een stevige – breed gedragen - strijd geleverd tegen de aanpassingen van het Kanaal Bossuit-Kortrijk. De Groene Long werd ingericht naar een idee van De Vlasbek, en ook de Vlindertuin aan de bibliotheek kwam tot stand binnen de Vlasbekschoot.

De 'Natuurwerkgroep' vaart nu al een tijdje onder de vlag van Natuurpunt, en de wind zit nog altijd stevig in de zeilen. Natuurtentoonstellingen organiseren we al een tijdje niet meer, en we zijn ook actief in Lendeledede. De mensen – op oude getrouwe Djoni na – rond de bestuurstafel zijn veranderd, maar de Vlasbekgeest blijft overeind. Traditionele activiteiten vinden nog altijd een plaats op onze kalender. Denk maar aan het 'openhouden' van de langstlopende trektelpost in onze regio. Op onze activiteiten komt een pak volk af, en achter de schermen zijn we zeer actief in de milieuraden en GECORO's van onze gemeentes, of dragen we bij aan het beheer van gemeentelijke natuurdomeinen. Hiernaast in Klimop lees je over een nieuw gebiedje dat we onder beheer krijgen. Na 40 jaar zijn we dus nog altijd springlevend en vast van plan om dat te blijven. 2025 wordt een jubileumjaar. Onze activiteitenkalender is gevuld met heel wat toffe activiteiten en we organiseren naast Feest in 't Groen (14 september) ook 'De Groote Vlasbek Verjaardag Show' (12 december). Wij vieren feest, en hopelijk komen jullie meevieren.

← Vlasbekpioniers in de Argonne - vorige eeuw
↑ Uit de oude doos

Natuurinclusief en lokaal gekweekt rundsvlees!

Bestel via onze webshop: www.hierford.be

JOUW Advertentie **HIER?**

Contacteer info@natuurkoepel.be

Tuinsappen Lombarts Calville
De geperste zaligheid

Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijke vruchtsap (gepasteuriseerd)
• Verkoop van sappen op basis van appel
• Bedrijfsbezoeken

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1, 8902 Voormezele (Ieper)
lombartscalville@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

FOTO ROBERT

Brugsestraat 84-86 | 8500 Kortrijk | Tel. 056 35 47 52 | www.fotorobert.be | foto.robort@telenet.be

Nikon Z 6 III | NIKKOR Z 180-600mm f/5.6-6.3 VR

Leg het buitengewone vast dankzij twee winnaars van een 2024 EISA award. Deze combinatie is perfect voor vogel- en natuurfotografie. Dankzij de vele functies uit de professionele Z8 en Z9 staat de Z6III garant voor verblijffende beeldkwaliteit, razendsnelle AF-berekeningen en ongeëvenaarde veelzijdigheid. Ideaal dus voor het fotograferen van vogels in hun natuurlijke omgeving.

24,5 MP | 6K RAW-VIDEO | TOPPRESTATIES | HELDERE, HI-RES EVF | TOT 120 BPS

PROFESSIONAL
Dealer

Keep inspiring

EEN GOED JAAR VOOR DE OLEANDERPIJLSTAART

CARLOS VAN DE
GINSTE← Oleanderpijlstaart mannetje
©Styn Grieten↓ Oleanderpijlstaart rupsen
©Carlos Van De Ginste

Sommige natuurvrienden hebben een speciale passie. Ze vangen met een lichtbak 's nachts nachtvinders in de hoop dat er iets zeldzaams in hun lichtval terecht komt. 's Nachts vliegen er immers meer soorten "motten" dan vlinders overdag en er zitten echt prachtige exemplaren bij. Vooral de pijlstaarten staan hoog op het verlanglijstje. Sommige soorten zijn zelfs niet zo zeldzaam: de lindepilstaart, de ligusterpijlstaart, de populierenpijlstaart ... Een grote droom van een nachtvlinderfan is wel de oleanderpijlstaart (*Daphnis Nerii*), een heel zeldzame trekvlinder uit subtropische gebieden.

Niet enkel vogels doen aan grote trektochten. Ook heel wat vlinders leggen jaarlijks grote afstanden af. Zo komen oleanderpijlstaarten uit het zuidelijke Middellandse Zeegebied. Deze soort wordt uiterst zelden in ons land waargenomen, maar dit jaar werden er meer dan honderd exemplaren waargenomen in België. Een record! Het zijn bijna altijd meldingen van rupsen. De oleander, de waardplant van deze soort, is geen inheemse struik. De rupsen zijn vooral aan deze struik gebonden. Onze normale, koude winter kunnen ze niet overleven. Het steeds vaker voorkomen van de oleanderpijlstaart heeft zeker te maken met de klimaatverandering, waardoor ze ook in de winter

steeds noordelijker kunnen overleven.

Nu ben ik één van die liefhebbers die 's nachts bij goed weer nachtvinders vangt. En oleanders heb ik ook in de tuin staan. Deze struiken zullen een vrouwtje oleanderpijlstaart hebben aangetrokken, want op 9 september 2024 ontdekte ik tot mijn grote verbazing 2 rupsen van de oleanderpijlstaart. De 10 cm lange volgroeide rups is meestal groen met een witte streep over het hele lichaam. Hij heeft een klein, geel, hangend stekeltje. Op zijn "nek" zitten mooie opvallende blauwe oogvlekken. Dit om vijanden af te schrikken. Ook de volwassen nachtvlinder is een beauty. Ondertussen werden de rupsen opgehaald door Wim De Clerck, een specialist in het opkweken van vlinders. Speur volgend jaar je oleanders maar eens goed af. Misschien kwam ook een oleanderpijlstaart op bezoek en ontdek je deze prachtige rupsen.

KOEN SABLON

'SPECIAL KIDS' IN NATUURDOMEIN DE IJSVOGEL

→ Natuurpunt Avelgem
Boottocht opendeur.

Zoals bij vele organisaties is verjonging bij Natuurpunt Avelgem, zowel in het bestuur als bij de vrijwilligers, stilaan een noodzaak. Reeds ettelijke vergaderingen werd het hoofd hierover gebroken: hoe trekken we jonge mensen aan? Twee toevallige gebeurtenissen hielpen ons hierbij:

1. Een groepje jonge enthousiastelingen nam in 2023 deel aan Expeditie Natuurpunt. De opbrengst van hun actie werd aan de Avelgemse Scheldemeersen geschonken. Om aan voldoende centjes te raken, maakten de dames een grote pot spaghettisaus, die in porties aan familie en vrienden werd verkocht. In samenspraak met Saar en Estelle ging de verdeling van de spaghettisaus door in ons natuurhuisje De Ijsvogel. Hierdoor maakten een heleboel jonge mensen kennis met Natuurpunt en de Avelgemse Scheldemeersen en wij ook met hen.
2. Leonie, die met Natuurpunt Avelgem al eens op excursie was geweest naar Harchies, beviel van haar tweede kindje en had het fantastische idee om de centjes voor haar zontje aan de Avelgemse Scheldemeersen te schenken! De daaropvolgende babyborrel ging door in ons natuurhuisje De Ijsvogel. Opnieuw een groot aantal jonge mensen present in de Avelgemse Scheldemeersen.

Maar natuurlijk is een fijn moment doorbrengen in het natuurgebied nog wat anders dan er zich voor engageren. Niet lang daarna ontsproot aldus het idee om 3 opendeurdagen te organiseren met hieraan gekoppeld, activiteiten gericht op kinderen, want kinderen betekenen ook (jonge) ouders. Hiermee hoopten we twee vliegen in één klap te slaan: kinderen laten kennismaken met de Avelgemse natuur en de ouders met onze Natuurpuntwerking.

Er werd besloten om een lente-, zomer- en herfsteditie te organiseren met telkens accenten volgens het seizoen.

Op onze lente-editie (21/4) werden een paar geleide wandelingen georganiseerd in de omgeving van natuurhuisje De Ijsvogel aan de Oude Schelde, met aandacht voor de omliggende natuur en het beheer ervan. In het natuurhuisje konden de kinderen kennismaken met de aanwezige amfibieën uit de omgeving. Voor velen een openbaring om een salamander te zien en eens te kunnen voelen. En natuurlijk kon een natuurcafé niet ontbreken waar voor een natje en een droogje werd gezorgd.

Bij de zomereditie (25/8) konden de kinderen via een avontuurlijk en natuurlijk parcours, zowel te land als te water, eitjes verzamelen die achteraf ook nog versierd werden. Uit de vele mooi versierde eitjes werden door een onschuldige hand vijf winnaars getrokken die elk een prijs in ontvangst mochten nemen. De hoofdvogel (letterlijk) was een mooie lego-ijsvogel! Vader en moeder konden opnieuw in het natuurcafé terecht.

De herfsteditie (27/10) stond uiteraard in het teken van herfstige activiteiten. Waar horen deze beter thuis dan in het bos? Maar het bos was aan de overkant van het water, dus moest er eerst gevaren worden! Als klap op de vuurpijl mochten de ouders de kinderen, die zich in het bos verstopt hadden, komen zoeken. Moe en voldaan kon er nog nagepraat worden in ons natuurcafé tot het te donker werd ...

Elke editie kende een 100-tal deelnemers (kinderen en ouders samen), wat toch als een succes mag gezien worden. Het moet gezegd worden: Moeder Natuur was ons steeds gunstig gezind en we konden drie keer op mooi weer rekenen.

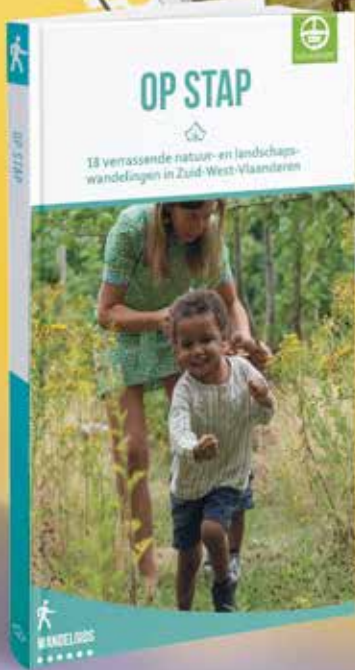
Besluit na drie sessies? Er werden verschillende nieuwe leden gemaakt en het engagement van onze vrijwilligers kreeg door deze teambuilding een serieuze boost! Alvorens te oogsten moet er eerst gezaaid worden en laat ons hopen dat er nog meer zaadjes zullen kiemen. Volhouden is de boodschap!

↑ Natuurpunt Avelgem
pano opendeur.

↓ Ijsvogel
© Freepik

Ook in 2025 organiseert Natuurpunt Avelgem opendeurdagen. Welkom op zondagnamiddag 27 april en 24 augustus in natuurhuisje De Ijsvogel voor een toffe dag aan de Avelgemse Scheldemeersen!

6€

De opbrengst van deze gids investeert Natuur.koepel integraal in de aankoop van natuurgebieden in Zuid-West-Vlaanderen.

GA OP STAP MET ONZE WANDELGIDS

Ontdek Zuid-West-Vlaanderen via 18 verrassende wandelingen langs trage wegen, vol natuur, erfgoed en verborgen parels. De gids 'Op stap' biedt 160 pagina's aan boeiende routes met kaarten, weetjes en lokale ontdekkingen. Perfect voor een unieke tocht tussen Mandel, Leie en Schelde.

Bij interesse, stuur een mailtje naar nele@natuurkoepel.be

De trouwe klanten
Tombola

20 stroomop

Stroomop is 20 jaar en trakteert.

RIKA

De nieuwe klanten
Win je RIKA kachel terug

www.20jaarstroomop.be

EINDEJAARSLIJSTJES

Pieter Vanslebrouck kijkt van kindsbeen af naar vogels. Vanuit Kortrijk, waar hij woont, gaat hij tussen Leie en Schelde graag naar hen op zoek. Om de drie maanden brengt hij hier verslag uit.

PIETER
VANSLEMBROUCK

De beste boeken van 2024. De beste films. De beste muziekalbums. Eindejaarslijstjes blikken terug, maken een stand van zaken op. De bedenker houdt halt, scheidt het kaf van het koren. Het beste restaurantbezoek. De mooiste vogelervaringen. Wat? Jazeker. Speciaal voor u, beste lezer, ben ik door m'n vogelwaarnemingen uit de regio van het voorbije jaar gegaan. Welke zijn me het meeste bijgebleven, en waarom? Mag ik vragen dat de genomineerden wat naar voren komen?

In de categorie winterwaarnemingen beginnen we met de grote zaagbek, die in januari op een zijarm van de Schelde in Avelgem zit. Een eend met getande snavelranden, om zo makkelijker gladde vis te vangen. Je moet erop komen. Het is kerstvakantie, ik denk, m'n dochter zal deugd hebben van wat buitenlucht. We zijn nog niet uitgestapt of ze heeft het al te koud. Nog een geluk dat ik de vogel snel in het vizier krijg. Fascinerende waarneming. Zaagbekken broeden in Scandinavië in boomholtes. Grappige vogel ook, met iets van een kuif op het achterhoofd. Op de achtergrond is de sfeer intussen minder grappig. 'Papaaaaa!' En of het nog lang gaat duren. En of ik wel weet hoe saai het is. Een zaagbek, wat je zegt.

Neen, dan het troepje barsijzen aan het Keibeekbekken (bezuiden de Lange Munte – Kortrijk). Januari nog altijd. Het heeft gesneeuwd, de wegen zijn glad. Ik bots haast tegen ze op, zo dicht laten ze me naderen. Ze draaien en keren in hun eigen, voor de gelegenheid witte, wereld. Trapezekunstenaars op elzenproppen. De meest verstilde waarneming van het jaar.

In een nieuwbouwwijk in Kuurne zitten in februari drie buidelmezen. Buidel vanwege de vorm van hun nest. Broeden doen ze in Oost-Europa. Daar droegen de boeren die nesten vroeger als pantoffels. In Kuurne schijnt een winterzon. Met hun pootjes pulken ze de sigaren van lisdodde open, pikken in de losgekomen pluizen naar larven. Minutenlang houd ik ze in het vizier van m'n verrekijker. Het geloei van een slijpschijf uit een van de huizen in aanbouw contrasteert prachtig. Van niets trekken ze zich iets aan, die buidelmezen.

In de categorie zang nomineer ik graag de rietzangers in het Keibeekbekken in de lente. Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat beatboxen ze van het vaderland weg. De top van een stengel hun podium. Bij het broeden daalt de stilte in. Net voor ze op wintertrek naar Afrika vertrekken, hoor ik ze opnieuw. Ze nemen afscheid.

Eervolle vermeldingen zijn er voor de steltkluten die in mei op hoge poten parmantig door het Keibeekbekken waden, en voor het mannetje blauwe kiekendief dat majestueus boven de winterse velden van Sint-Denijs zweeft. Midden juni hoor ik een spotvogel de buitenaardse geluiden van een oude inbelmodem maken. In september wandelt op de Vlasakker aan de Kulak een draaihals door het struikgewas. Dat is een zeldzame specht.

Maar de allermooiste waarneming van 2024 zijn de paapjes in een veld naast de Lange Munte. Mooiste, misschien wel omdat ik er al zo lang naar verlangde. September. Iedereen terug naar school. Ze zijn op wintertrek. Iedereen terug naar de Sahel. Ik ga ervoor in het gras zitten. Zij figureren tegen een achtergrond van groen loof. Het motregent, het deert me niet. Ik ben van de buitenwereld afgesneden. Uit het decor geknipt. Als kind had ik dat met bidden. Telkens wanneer ik de verrekijker laat zakken, na het Amen als kind de ogen weer opende, lijkt het of ik ergens kom uitgevallen, ergens van terug lijk te komen.

Dat ons in 2025 af en toe zo'n moment van rust in onze eigen natuur gegund moge zijn.
Tjing!

↓ Paapje © Emmanuel Desmet

natuurpunt

29 maart 2025

tweede editie

Sportkafée Jeugdcentrum
Zuiderlaan 46, Waregem

Natuurpunt **fuiif**

Ten voordele van **natuur in de regio**

Dance for the future on **epic 80's**

Remember 'De Hoop'

Inkom fuiif 19 uur
10 euro VVK
15 euro ADD

Wokbuffet à volonté + inkom fuiif
30 euro VVK

Voorverkoop tot 19 maart 2025

Overschrijving: BE96 7480 1587 8805

met mededeling: fuiif, ulees of
vegetarisch

NATUUR.KOEPEL IN ACTIE

CURSUS NATUURBEHEER INSPIREERT ENTHOUSIASTE DEELNEMERS

Van september tot november organiseerde Natuur.koepel een boeiende cursus natuurbeheer. Met trots kunnen we terugkijken op een geslaagde reeks! Maar liefst twintig deelnemers zetten zich in voor deze intensieve opleiding, bestaande uit vijf theorielessen en vijf terreinbezoeken.

De theorielessen werden verzorgd door Jens Verwaerde, een ervaren medewerker van Natuurpunt met diepgaande expertise in natuurbeheer. Zijn heldere en gestructureerde aanpak zorgde ervoor dat de cursisten een schat aan kennis opdeden. Tijdens de terreinbezoeken stonden ervaren natuurbeschermers Johan Staelens, Yann Feryn, Herman Nachtergaele, Eddy Loosveldt en Dirk Libbrecht klaar om waardevolle inzichten te delen in vijf unieke natuurdomeinen.

De deelnemers waren een diverse groep uit de regio, met uiteenlopende leeftijden. De meesten hadden al een link met natuurbeheer of wilden zich hierin verdiepen. Hun motivatie was bewonderenswaardig:

vijf avonden theorielessen, vijf zaterdagen in het veld én tussendoor het één en ander doornemen. Moedig!

Na de cursus weten deze cursisten nog meer dan voorheen dat je de natuur soms een handje moet helpen en dat je dit niet lukraak mag doen. Want: orchideeën verschijnen niet zomaar op een terrein, de grauwe klauwier ook niet. Je moet weten welke maatregelen nodig zijn om iets te doen voor de natuur. Op het verkeerde tijdstip maaien kan een moeras vernielen. Om een bos te leren kennen, kijk je best niet naar de bomen maar wél naar wat er in de kruidlaag groeit. Ruigtes zijn belangrijk voor ongewervelden en verdienen een aangepast beheer.

De cursus natuurbeheer zette de deelnemers aan mee gebieden te beheren en over de doelstellingen na te denken. Dit is nadenken en inzicht krijgen in de samenhang tussen de bodem, het landschap, het water, de soorten, het natuurdomein én het optreden van de beheerder. Zo'n mensen hebben we nodig bij Natuurpunt.

↑ Cursus natuurbeheer

ZUID-WEST-VLAANDEREN KLEURT WEER WAT GROENER!

Met de verkoopactie 'Maak het groener in Zuid-West-Vlaanderen' wil Natuur.koepel vzw iedereen aanmoedigen om streekeigen bomen en struiken te planten. Deze (fruit)bomen en struiken zijn niet alleen een lust voor het oog, maar bieden ook een veilige thuis voor vogels, insecten en kleine zoogdieren. Bovendien brengen ze meer schaduw en verkoeling in onze tuinen.

De actie van dit jaar was een groot succes: meer dan 100 bestellingen zorgden voor ruim 4000 planten en (fruit)bomen in de regio. De opbrengst? Die gaat volledig naar de aankoop van waardevolle natuurgebieden in Zuid-West-Vlaanderen. Een win-win voor onze natuur!

Gemeentebesturen uit de regio gaven de actie een extra duwtje in de rug door korting te bieden aan inwoners van hun gemeente. Daarvoor een welgemeende dankjewel! Daarnaast willen we graag de leerlingen van het PTI Kortrijk, campus Wetenschap en Groen, bedanken voor het samenstellen van de pakketten. En natuurlijk verdienen AkTRACtie (centrum voor begeleiding en arbeidsvoorbereiding) en onze enthousiaste vrijwilligers een pluim voor hun inzet bij het sorteren en verdelen van het plantgoed.

Volgend jaar gaan we opnieuw voor een groenere regio met een nieuwe verkoopactie van streekeigen plantgoed. Zo wordt Zuid-West-Vlaanderen elk jaar een stukje groener!

✓ ↓ ↓ Maak het groener
©Anne Braet

De Gavers natuurlijk avontuurlijk

Een nieuw jaar, een nieuw seizoen vol avontuur en verwondering in De Gavers! In 2025 zetten we opnieuw de deuren open naar een rijke wereld van natuurbeleving. Of je nu graag wandelt, fietst, speelt, leert of gewoon geniet van de rust, onze groene oase in Harelbeke biedt iets voor iedereen.

Dit jaar hebben we een opnieuw programma voor jong en oud, met inspirerende activiteiten zoals natuurwandelingen, workshops, en avontuurlijke uitdagingen. En natuurlijk kun je opnieuw genieten van de vertrouwde pracht van onze wandelpaden en speeltuinen.

Kom je de natuur (her)ontdekken? Laten we er samen een onvergetelijk seizoen van maken!

Tot snel in De Gavers!

Zondagmorgenwandeling

NATUUR

De 1ste zondag van de maand slaan Provinciedomein De Gavers en Natuurpunt Gaverstreke de handen in elkaar. Telkens een andere gids, telkens een ander verhaal

Wanneer

Zondag 05 januari, 2 februari, 2 maart, 6 april, 4mei en 1 juni om 9u
Inschrijven is niet mogelijk

De Gavermobiel

NATUUR

Heb je onze water-, insecten- of vogelmobiel al ontdekt op het Gaverdomein? Een gids toert er bij mooi weer mee rond. Kom je de blauwe gocart tegen, kijk dan zeker eens wat de gids in petto heeft.

Wanneer

Deze activiteit gaat door wanneer het mooi weer is tijdens het weekend of in de schoolvakanties.

De Fluisterboot

NATUUR

De Gavers van op het water ontdekken? Onze schipper vertelt je met plezier het verhaal van het ontstaan van de plas, het leven in en op het water en de gekste anekdotes.

Wanneer

Zondag 10 maart, 27 april, 25 mei en 29 juni. De start is telkens van 14u, 15u, 16u, 17u. De tocht duurt 50 minuten. Tickets zijn te vinden op onze website. <https://www.west-vlaanderen.be/domeinen/gavers>

Dal met Kokospannenkoekjes

Dal is een traditioneel gerecht uit de Indiase keuken, een ontmoeting tussen zachte en pikante smaken. Serveer de dal met kokospannenkoekjes.

Dal

- 250 g gedroogde rode linzen
- 1 ui, in dunne ringen gesneden
- 3 tenen look, in dunne plakjes
- 5 cm gemberwortel, geschild en geraspt
- 3 kleine rode chilipepers
- 2 el olijfolie
- 1 tl zwart mosterdzaad
- 1 tl gemalen komijn
- 0,5 tl gemalen kurkuma
- citroensap naar smaak
- zout
- fijngehakt korianderblad

Bereidingstijd: 60'

1. Versnipper de ui.
2. Verhit de olie in een kookpan en stoof de fijngesnipperde ui en look.
3. Voeg de chilipepers, de geraspte gember, kurkuma, komijn en mosterdzaadjes toe. Na enkele seconden hoor je ploffende geluidjes; dit zijn de mosterdzaadjes die openspatten.
4. Stoof alles gedurende 10 minuten. Spoel ondertussen de linzen met koud water tot het spoelwater helder blijft.
5. Voeg ze toe aan het ui-kruidmengsel en voeg eveneens 700 ml water toe.
6. Breng op smaak met zout. Laat pruttelen gedurende 50 minuten. Schep het schuim dat zich op het kookwater vormt regelmatig af. Er ontstaat een gladde, dikke soep.
7. Voeg indien nodig extra water toe, want de linzen absorberen veel vocht. Voeg naar smaak citroensap toe.

Bereidingstijd: 30'

1. Versnipper de ui.
2. Meng de bloem samen met zout, bakpoeder en kokos door elkaar. Snijd de boter in blokjes en voeg ze toe aan de bloem.
3. Kneed het deeg goed met je handen.
4. Snipper de ui fijn.
5. Ontpit de peper en hak hem zeer fijn.
6. Meng ui en peper door het deeg.
5. Klop het ei los en roer het door het deeg.
6. Doe het water erbij en meng en kneed tot je een grote bol hebt. Verpak deze bol in folie en laat minstens 1 uur rusten.
7. Neem kleine stukken van het deeg en rol ze plat tot minipizza's van ongeveer 10 cm doorsnede. Doe zo voort tot al het deeg verdeeld is. Rolt het deeg niet gemakkelijk uit, voeg dan wat bloem toe.
8. Bak in een hete koekenpan met vetstof wat olie de pannenkoekjes gaar. Dit duurt ongeveer 4 à 6 minuten. De pannenkoekjes kleuren moeten een beetje bruin kleuren.

Variante: vervang de bloem door volkorenmeel of kikkererwtenmeel.

Kokospannenkoekjes

- 500 g tarwebloem
- 100 g gedroogde kokos
- 50 g boter
- 1 ui
- 1 rode Spaanse peper
- 1,5 el zeezout
- 1 el bakpoeder – 200 ml water
- 1 ei
- olie om in te bakken
- fijngehakt korianderblad

•••• ACTIVITEITEN IN DE KIJKER ••••

DOE MEE AAN HET GROTE VOGELWEEKEND

Op 25 en 26 januari 2025 tellen duizenden Vlamingen opnieuw de vogels in hun tuin. Tel jij een kwartiertje mee?

Neem tijdens het laatste weekend van januari een kwartier de tijd om de vogels in je tuin te tellen, net zoals Elisabeth Lucie Baeten en Joris Hessels. Je komt ervan tot rust én je draagt bij aan de wetenschap! Met jouw waarnemingen help je Natuurpunt om waardevolle inzichten te verzamelen over onze Vlaamse tuinvogels.

Schrijf je nu al in op www.vogelweekend.be

SYSTEMATIEK VAN DE LANDPLANTEN DEEL 2: BLOEMPLANTEN

Het classificeren van planten is een dynamische wetenschap. In de loop van de eeuwen is het basisprincipe sterk gewijzigd. Het moderne botanische classificatiesysteem is gebaseerd op onderlinge verwantschap en is een afspiegeling van de evolutie in plaats van een indeling steunend op gelijke kenmerken. In 2023 kwamen de sporenplanten aan bod. Je kan dit tweede deel echter los van het eerste volgen. Aan de hand van veel plantenmateriaal proberen we nu inzicht te krijgen in verder geëvolueerde landplanten, namelijk de bloemplanten. We geven een overzicht van een aantal plantenfamilies waar het DNA-onderzoek geleid heeft tot veranderingen in het afbakenen van grenzen tussen families en geslachten.

Inschrijven en vragen:

Carine Dendauw
(carine.dendauw@hotmail.com of 0471 82 17 16)

Wanneer:

Vrijdag 21 februari 2025
19u30 tot 22u30

Waar:

NEC De Steenoven,
Schaapsdreef 29 Kortrijk

Prijs:

7,00 euro (leden) of
9,00 euro (niet-leden)

Lesgever:

Magda De Coninck

↑ Kalmoes

ORCHIDEEËN: JUWEELTJES VAN ONZE INHEEMSE FLORA

↑ Rietorchis

Orchideeën stralen exotische schoonheid uit, maar wist je dat ook onze natuur prachtige soorten herbergt? In deze lezing vertelt Dirk Dubois over de geschiedenis, evolutie en levenscyclus van deze fascinerende planten, hun unieke overlevingsstrategieën en leefgebieden in onze streek. Leer hoe nieuwe groeiplaatsen na graafwerken ontstaan en welke beheermethoden nodig zijn voor orchideeën in onze natuur. Na deze avond kijk je gegarandeerd anders om je heen – en spot je misschien zelf een orchidee!

Inschrijven:

Dirk Dubois (dirkph.dubois@gmail.com
of 056 35 57 75)

Wanneer:

Vrijdag 14 maart 2025
19u30 – 22u30

Waar:

Polyvalente zaal,
boven apotheek Dubois,
Izegemsestraat 131,
Heule

Prijs:

€10 aan de ingang,
inclusief syllabus

Lesgever:

Dirk Dubois

WANDELING

BEHEERWERKEN

CURSUS/LEZING/
WEBINAR

NATUURSTUDIE

NATUUR-
FOTOGRAFIE

DAGUITSTAP

ACTIVITEIT VOOR
KINDEREN EN
FAMILIES

Januari 2025

17.01

**NIEUWJAARSDRINK
VOGELWERKGROEP ZUID-
WEST-VLAANDEREN - VVG**

Waar PRNC De Gavers, Eikenstraat
131, 8530 Harelbeke

Wanneer 20.00 u - 22.00 u

Info vwgzwv@gmail.com

18.01

**BEHEERWERKEN:
AANPLANT DE KLIJTE - NPZ**

Waar Loods Natuurpunt Zwevegem
(Sint-Pietersbrugske)
Kraaibosstraat, 8550 Zwevegem

Wanneer 08.00 u. - 12.00 u.

Info danny.deceukelier@telenet.be of
0468 56 85 80

19.01

**BOMEN EN STRUIKEN IN
WINTERKLEED - PWG**

Waar Ingang Stadsgroen Marionetten
in de Bosstraat, 8500 Kortrijk

Wanneer 09.30 u. - 11.30 u.

Info piet.missiaen@telenet.be of
056 20 51 77

19.01

**TUIN VAN ADEM EN ETEN
- TVAE**

Waar Verlengde Koffiestraat te 8554
Sint-Denijs, Zwevegem. Volg het
blekerijpad.

Wanneer 09.00 u. - 12.00 u.

Info info@tuinvanademeneten.be of
0474 76 59 20

22.01

**MICROSCOPIE VAN
PADDENSTOELEN - MYC**

Waar NEC De
Steenoven, Schaapsdreef 29,
8500 Kortrijk

Wanneer 13.30 u. - 16.30 u.

Info christine.hanssens@gmail.com

25.01

**BEHEERWERKEN:
AANPLANT BRAEBOS - NPZ**

Waar Loods Natuurpunt Zwevegem
(Sint-Pietersbrugske)
Kraaibosstraat, 8550 Zwevegem

Wanneer 08.00 u. - 12.00 u.

Info danny.deceukelier@telenet.be
of 0468 56 85 80

25.01

**PADDENSTOELEN ZOEKEN
IN DE GROENENBURG -
MYC**

Waar Parking aan het domein
Vijfwegenstraat, 8902 Ieper

Wanneer 13.30 u. - 16.30 u.

Info christine.hanssens@gmail.com

26.01

**GROOT
VOGELTELWEEKEND NP
KORTRIJK - NPK**

Waar NEC De
Steenoven, Schaapsdreef 29,
8500 Kortrijk

Wanneer 08.30 u. - 11.30 u.

Info natuurpuntkortrijk@telenet.be
of 0485 95 87 60

26.01

**GEZINS-
WINTERWANDELING -
NPVDV**

Waar Hoeve Vandewalle,
Boomgaardstraat 168, 8520
Kuurne

Wanneer 14.00 u. - 16.00 u.

Info npdevlasbek@gmail.com

26.01

**NIEUWJAARSWANDELING
IN BELLEGEM - NPW**

Waar Kerk van Bellegem,
Bellegemplaats 5, 8510 Bellegem

Wanneer 14.00 u. - 16.30 u.

Info natuur.waregem@gmail.com

26.01

**NATUUR TE KIJK DAG
- VOGELS VOEREN EN
BELOEREN - NPDB**

Waar Schuttershusje, Waterstraat 6,
8770 Ingelmunster

Wanneer 10.00 u. - 17.00 u.

Info info@debuizerd.be of
0475 36 59 55

26.01

**VOEREN EN BELOEREN IN
HET WIJMELBROEK - NPG**

Waar Wijmelbroek, 8540 Deerlijk
ingang ter hoogte van de
Pontstraat

Wanneer 09.00 u - 12.00 u

Info info@fotografiepatrick.be

26.01

**ALGEMENE VERGADERING
VZW DE VLASBEK - NPVDV**

Waar Hoeve Vandewalle,
Boomgaardstraat 168, 8520
Kuurne

Wanneer 16.00 u. - 18.00 u.

Info npdevlasbek@gmail.com

30.01

**BEGINSELEN VAN
WEERPRINCIPES - NPZ**

Waar Bibliotheekzaal De Wieke,
Bekaertstraat 13, 8550
Zwevegem

Wanneer 19.30 u. - 21.30 u.

Info bavo.de.clercq@telenet.be
of 0476 66 46 87

Februari 2025

01.02

**TUIN VAN ADEM EN ETEN
- TVAE**

Waar Verlengde Koffiestraat te 8554
Sint-Denijs, Zwevegem. Volg het
blekerijpad.

Wanneer 09.00 u. - 12.00 u.

Info info@tuinvanademeneten.be of
0474 76 59 20

01.02

**WERKEN VOOR ONZE
NATUUR VAN HET
BERGELENDOMEIN - NPWE**

Waar Bergelen - NEC De Rand,
Rijksweg, 8560 Wevelgem

Wanneer 09.00 u. - 12.00 u.

Info sthermote@gmail.com of
0485 02 55 03

 02.02	BOMEN EN STRUIKEN IN WINTERKLEED - NPG
Waar	PRNC De Gavers, Eikenstraat 131, 8530 Harelbeke
Wanneer	09.00 u - 12.00 u
Info	stef.boone@skynet.be

 02.02	WIE WOONT ER IN DE NESTKASTEN VAN HET BERGELENDOMEIN? - NPWE
Waar	Bergelen - NEC De Rand, Rijksweg, 8560 Wevegem
Wanneer	14.00 u. - 16.30 u.
Info	nachtergaeleherman@gmail.com of 0485 02 55 03

02.02	ALGEMENE VERGADERING & NIEUWJAARSBIJEENKOMST MET WANDELING - NPA
Waar	Natuurhuisje De Ijsvogel, Meersstraat 45, 8580 Avelgem
Wanneer	14.00 u. - 17.00 u.
Info	polwannyn@skynet.be of 0497 45 52 99

 02.02	NIEUWJAARSWANDELING - NPKA
Waar	Heirweg, Anzegem (ruime parking tegenover de Schaastraat)
Wanneer	14.00 u. - 17.30 u.
Info	pol-deweer@hotmail.com of 0468/ 03 34 26

 05.02	PADDESTOELENTOCHT IN BERGELLEN - NPWE
Waar	Parking Hemelhof, Hemelhofweg, 8560 Gullegem
Wanneer	13.30 u. - 16.30 u.
Info	christine.hanssens@gmail.com

 07.02	JAARLIJKSE LEDENBIJEENKOMST VAN NATUURPUNT WEVEGEM - NPWE
Waar	OC De Stekke, Sint-Maartensplein 12, 8560 Moorsele
Wanneer	19.30 u - 22.00u
Info	jose.lecoutere@telenet.be of 0479 38 08 78

 08.02	BEHEERWERKEN BOSDUNNING - NPZ
Waar	Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugske) Kraaibosstraat, 8550 Zwevegem
Wanneer	20.00 u. - 22.00 u.
Info	danny.deceukelier@telenet.be of 0468 56 85 80

 08.02	BEHEERWERKEN OUDE SPOORWEGBERM - NPW
Waar	Weiland rechtover huisnummer 13 in de Meersstraat te Zulte
Wanneer	09.00 u. - 12.00 u.
Info	peter.depodt@gmail.com of 0472 33 31 24

 08.02	BEHEERWERKEN AVELGEMSE SCHEDEMEERSEN - NPA
Waar	Natuurhuisje De Ijsvogel, Meersstraat 45, 8580 Avelgem
Wanneer	08.30 u. - 11.30 u.
Info	dirk.libbrecht@scarlet.be of 0495 59 07 75

 09.02	VOGELN TUSSEN BROUWERSDAM EN OESTERDAM - VWG
Waar	Parking Decathlon - Beneluxlaan 1, 8500 Kortrijk
Wanneer	07.30 u - 18.00 u
Info	wim.steelandt@outlook.com

 09.02	MOSSENWANDELING IN HET KENNEDYBOS KORTRIJK - NPK
Waar	Kennedybos, President Kennedylaan 4, 8500 Kortrijk
Wanneer	09.30 u. - 12.00 u.
Info	natuurpuntkortrijk@telenet.be of 0485 95 87 60

 09.02	WINTERVOGELS IN DE BLANKAART EN LAMPERNISSE - NPZ
Waar	Gemeentepunt Zwevegem, Blokkestraat 29B, 8550 Zwevegem
Wanneer	09.00 u. - 18.00 u.
Info	wlanssens@gmail.com of 0479 03 61 71

 10.02	START CURSUS NATUUR BESCHERMEN VIA BELEIDSWERK (ZIE P. 3) - NK
Waar	Warande 9, 8501 Heule
Wanneer	19.30 u. - 22.00 u
Info	nele@natuurkoepel.be

 15.02	VOGELEXCURSIE ZEELAND - NPW
Waar	Carpoolparking Waregem, Franklin Rooseveltlaan 148, 8790 Waregem
Wanneer	06.45 u. - 18.45 u.
Info	peter.depodt@gmail.com of 0472 33 31 24

 15.02	BEHEERWERKEN BOSDUNNING - NPZ
Waar	Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugske) Kraaibosstraat, 8550 Zwevegem
Wanneer	08.00 u. - 12.00 u.
Info	danny.deceukelier@telenet.be of 0468 56 85 80

 16.02	WINTERVOGELKIJKTOCHT NAAR ZEEUWS-VLAANDEREN - NPV
Waar	Parking De Vlaskouter, 8520 Kuurne
Wanneer	07.30 u. - 18.00 u.
Info	npdevlasbek@gmail.com

 19.02	MICROSCOPIE VAN PADDENSTOELEN - MYC
Waar	NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, 8500 Kortrijk
Wanneer	13.30 u. - 16.30 u.
Info	christine.hanssens@gmail.com

 21.02	SYSTEMATIEK VAN DE LANDPLANTEN DEEL 2: BLOEMPLANTEN - PWG
Waar	NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, 8500 Kortrijk
Wanneer	19.30 u. - 22.30 u.
Info	carine.dendauw@hotmail.com of 0471 82 17 16

22.02**BEHEERWERKEN
BOSDUNNING - NPZ****Waar** Loods Natuurpunt Zwevegem
(Sint-Pietersbrugskje)
Kraaibosstraat, 8550 Zwevegem**Wanneer** 08.00 u. - 12.00 u.**Info** danny.deceukelier@telenet.be of
0468 56 85 80**05.03****PADDENSTOELENTOCHT IN
VLOETEMVELD****Waar** Parking Diksmuidse Heirweg,
8210 Zedelgem**Wanneer** 13.30 u. - 16.30 u.**Info** christine.hanssens@gmail.com**09.03****TUIN VAN ADEM EN ETEN
- TVAE****Waar** Verlengde Koffiestraat te 8554
Sint-Denijs, Zwevegem. Volg het
blekerijpad.**Wanneer** 09.00 u. - 12.00 u.**Info** info@tuinvanademeneten.be of
0474 76 59 20**22.02****DE MAGIE VAN NAMIBIË &
ZANZIBAR - NPW****Waar** OC De Linde, Koekoekstraat 26,
8793 Waregem**Wanneer** 20.00 u. - 23.00 u.**Info** geert.taelman@proximus.be of
0495 59 88 05**08.03****BEHEERWERKEN
BOSDUNNING - NPZ****Waar** Loods Natuurpunt Zwevegem
(Sint-Pietersbrugskje)
Kraaibosstraat, 8550 Zwevegem**Wanneer** 08.00 u. - 12.00 u.**Info** danny.deceukelier@telenet.be of
0468 56 85 80**14.03****ORCHIDEËN: JUWEELTJES
VAN ONZE BINNENLANDSE
FLORA - PWG****Waar** Polyvalente zaal boven apotheek
Dubois, Izegemsestraat 131,
8501 Heule**Wanneer** 19.30 u. - 22.30 u.**Info** dirkjph.dubois@gmail.com of
056 35 57 75**23.02****TUIN VAN ADEM EN ETEN
- TVAE****Waar** Verlengde Koffiestraat te 8554
Sint-Denijs, Zwevegem. Volg het
blekerijpad.**Wanneer** 09.00 u. - 12.00 u.**Info** info@tuinvanademeneten.be of
0474 76 59 20**08.03****BEHEERWERKEN DE BONTE
OS - NPG****Waar** Bonte Os, 8540 Deerlijk - Ingang
Waregemstraat**Wanneer** 09.00 u - 12.00 u**Info** wim.steelandt@outlook.com**15.03****BEHEERWERKEN OUDE
SPOORWEGBERM - NPW****Waar** Weiland rechtover huisnummer
13 in de Meersstraat te Zulte**Wanneer** 09.00 u. - 12.00 u.**Info** peter.depodt@gmail.com of
0472 33 31 24**24.02****GEBRUIK VAN DIGITALE
DATABRONNEN - NK****Waar** Warande 9, 8501 Heule**Waar** 19.30 u. - 22.00 u**Wanneer** nele@natuurkoepel.be**08.03****WERKEN VOOR ONZE
NATUUR IN HET
BERGELENDOMEIN - NPWE****Waar** Bergelen domein - NEC De
Rand, Rijksweg 8560 Gullegem**Waar** 9.00 u. - 12.00 u**Wanneer** sthermote@gmail.com of
0485 02 55 03**15.03****BEHEERWERKEN
BOSDUNNING - NPZ****Waar** Loods Natuurpunt Zwevegem
(Sint-Pietersbrugskje)
Kraaibosstraat, 8550 Zwevegem**Wanneer** 08.00 u. - 12.00 u.**Info** danny.deceukelier@telenet.be of
0468 56 85 80**Maart 2025****02.03****NATUURWANDELING
BERGELENDOMEIN -
DE WIJSHEID ACHTER
WANDELEN - NPWE****Waar** Bergelen - NEC De Rand,
Rijksweg, 8560 Wevelgem**Wanneer** 14.00 u. - 16.00 u.**Info** nachtergaeleherman@gmail.com
of 0485 02 55 03**08.03****BEHEERWERKEN AVELGEMSE
SCHEDEMEERSEN - NPA****Waar** Natuurhuisje De Ijsvogel,
Meersstraat 45, 8580 Avelgem**Wanneer** 08.30 u. - 11.30 u.**Info** dirk.libbrecht@scarlet.be of
0495 59 07 75**16.03****DE NATUUR KAN TELLEN!
- NPK****Waar** Parking Rietput Neerbeekvallei,
Rietput 2a, 8501 Bissegem**Wanneer** 09.30 u. - 12.00 u.**Info** natuurpuntkortrijk@telenet.be
of 0485 95 87 60**02.03****HET 'RARITEITENKABINET
DE GAVERS' - NPG****Waar** PRNC De Gavers, Eikenstraat
131, 8530 Harelbeke**Wanneer** 09.00 u - 12.00 u**Info** geertvanloot@gmail.com**09.03****GELEIDE WANDELING
MANDELHOEK - NPDB****Waar** Schuttershulje, Waterstraat 6,
8770 Ingelmunster**Wanneer** 09.30 u. - 11.30 u.**Info** info@debuizerd.be of
0475 36 59 55**16.03****LENTEWANDELING
DESSELGEM - NPW****Waar** Begraafplaats Desselgem,
Schoendalestraat 341, 8793
Waregem**Wanneer** 14.00 u. - 17.00 u.**Info** natuur.waregem@gmail.com

 16.03	LANDSCHAPSWANDELING - NPA
Waar	Natuurhuisje De Ijsvogel, Meersstraat 45, 8580 Avelgem
Wanneer	14.00 u. - 17.00 u.
Info	dirk.libbrecht@scarlet.be of 0495 59 07 75

 28.03	WERKEN VOOR ONZE NATUUR LANGS DE LEIE - NPWE
Waar	Leiekant Wevelgem, Abijdweg, 8560 Wevelgem
Wanneer	14.00 u. - 16.00 u.
Info	nachtergaeleherman@gmail.com of 0485 02 55 03

 05.04	BEHEERWERKEN SINUSBEHEER BRAEBOS - NPZ
Waar	Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugske) Kraaibosstraat, 8550 Zwevegem
Wanneer	08.00 u. - 12.00 u.
Info	danny.deceukelier@telenet.be of 0468 56 85 80

 19.03	MICROSCOPIE VAN PADDENSTOELEN - MYC
Waar	NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, 8500 Kortrijk
Wanneer	13.30 u. - 16.30 u.
Info	christine.hanssens@gmail.com

 29.03	MOOIMAKERSACTIE - NPZ
Waar	Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugske) Kraaibosstraat, 8550 Zwevegem
Wanneer	09.00 u. - 12.00 u.
Info	danny.deceukelier@telenet.be of 0468 56 85 80

 05.04	TUIN VAN ADEM EN ETEN - TVAE
Waar	Verlengde Koffiestraat te 8554 Sint-Denijs, Zwevegem. Volg het blekerijpad.
Wanneer	09.00 u. - 12.00 u.
Info	info@tuinvanademeneten.be of 0474 76 59 20

 21.03	AVOND NATUURFOTOGRAFIE - NPDV
Waar	Parochiezaal Sint-Pieter, Brugsesteenweg 309, 8520 Kuurne
Wanneer	19.30 u. - 22.30 u.
Info	npdevlasbek@gmail.com

 29.03	NACHT VAN DE STEENUIL: OVER UILEN IN ONZE STREEK - NPDV
Waar	De Huis Camer, Kuurnsestraat 64, 8860 Lendeled
Wanneer	19.00 u. - 22.30 u.
Info	npdevlasbek@gmail.com

 05.04	LENTEWANDELING IN HET POLYGOONBOS BESELARE - NPWE
Waar	Parking CC Guldenberg, Van Ackerestraat, Wevelgem
Wanneer	14.00 u. - 17.00 u.
Info	nachtergaeleherman@gmail.com; GIDS: Christelle Breemeersch

 22.03	BEHEERWERKEN KANAALBOS - NPG
Waar	einde van de Bosdreef, 8530 Stasegem
Wanneer	09.00 u. - 12.00 u.
Info	dirknaert@telenet.be

29.03	NATUUR.FUIF: DANCE FOR THE FUTURE - NPW
Waar	Sportkafé, Zuiderlaan 46, 8790 Waregem
Wanneer	19.00 u. - 23.59 u.
Info	peter.depodt@gmail.com of 0472 33 31 24

 06.04	MAANDELIJKE WANDELING IN DE GAVERS - NPG
Waar	PRNC De Gavers, Eikenstraat 131, 8530 Harelbeke
Wanneer	09.00 u. - 12.00 u.
Info	natuurpuntgaverstreke@gmail.com

 22.03	DE MAGIE VAN NAMIBIË & ZANZIBAR - NPW
Waar	OC De Linde, Koekoekstraat 26, 8793 Waregem
Wanneer	20.00 u. - 23.00 u.
Info	geert.taelman@proximus.be of 0495 59 88 05

 30.03	KOM EENS MEEDOEN, WEEK VAN DE VRIJWILLIGER - NPG
Waar	PRNC De Gavers, Eikenstraat 131, 8530 Harelbeke
Wanneer	09.00 u. - 13.00 u.
Info	natuurpuntgaverstreke@gmail.com

 06.04	LANDSCHAPSWANDELING BERGELEN - NPWE
Waar	NEC De Rand – Rijksweg Gullegem
Wanneer	14.00 u. - 16.30 u.
Info	nachtergaeleherman@gmail.com; GIDS: Erwin Decoene

 23.03	TUIN VAN ADEM EN ETEN - TVAE
Waar	Verlengde Koffiestraat te 8554 Sint-Denijs, Zwevegem. Volg het blekerijpad.
Wanneer	09.00 u. - 12.00 u.
Info	info@tuinvanademeneten.be of 0474 76 59 20

 02.04	PADDESTOELENTOCHT IN HET LEIEBOS WEVELGEM - MYC
Waar	Aan het domein, Guldensporenstraat, 8560 Wevelgem
Wanneer	13.30 u. - 15.30 u.
Info	christine.hanssens@gmail.com

 06.04	BEZOEK BONTE OS DEERLIJK - NPKA
Waar	Diependaele 22, 8540 Deerlijk / Brasserie Cocoon
Wanneer	10.00 u. - 12.00 u.
Info	carlos.vandeginste@gmail.com of 0498/ 14 77 53; Gidsen Yann Feryn en Wim Steelandt; Daarna mogelijkheid om samen te eten ter plaatse

April 2025

 02.04	PADDESTOELENTOCHT IN HET LEIEBOS WEVELGEM - MYC
Waar	Aan het domein, Guldensporenstraat, 8560 Wevelgem
Wanneer	13.30 u. - 15.30 u.
Info	christine.hanssens@gmail.com

- NK** Natuurkoepel vzw
- NPA** Natuurpunt Avelgem
- NPDB** Natuurpunt De Buizerd vzw
- NPDV** Natuurpunt De Vlasbek vzw
- NPDL** Natuurpunt De Leiemeersen
- NPGS** Natuurpunt Gaverstreke
- NPK** Natuurpunt Kortrijk
- NPKA** Natuurpunt Krekel Anzegem
- NPW** Natuurpunt Waregem
- NPWE** Natuurpunt Wevelgem
- NPZ** Natuurpunt Zwevegem
- VELTG** Velt Gavervallei
- VELTW** Velt Wevelgem-Menen
- VELTL** Velt Leie-Schelde
- HYLA** Amfibieën- en reptielenwerkgroep
- IWG** Insectenwerkgroep
- GEO** Werkgroep Geologie en Landschap
- MYC** Werkgroep Mycologia
- SWG** Steenuilenwerkgroep
- PWG** Plantenwerkgroep
- VWG** Vogelwerkgroep
- ZWG** Zoogdierenwerkgroep
- WGTW** Werkgroep Trage Wegen
- BWG** Bijenwerkgroep
- NFW** Natuurfotografiewerkgroep
- TVAE** Tuin van Adem en Eten
- RLS** Regionaal landschap Leie en Schelde
- GVG** Gidsen voor gidsen

LID WORDEN/STEUNEN

NATUUR.KOEPEL VZW

Wie lid is van Natuurpunt is automatisch lid van Natuurkoepel en ontvangt Klimop. Andere lidverenigingen voorzien een combiformule.

NATUURPUNT

Natuurpunt is de vereniging voor natuur en landschap in Vlaanderen.

LID WORDEN VAN NATUURPUNT

Start 38 euro op BE17 2300 0442 3321 met vermelding 'nieuw lid'. Info op www.natuurpunt.be/lidworden

LID WORDEN VAN VELT

Info op www.velt.nu

LID WORDEN VAN JNM

Info op www.jnm.be

VERHUIDSD?

Neem contact op met de leden-administratie.

Freddy Deckers, Jan Breydellaan 94, Kortrijk, 0477150 82 02. leden@natuurkoepel.be

STEUNEN

Steun aankopen in de regio met een gift aan het Natuurfonds 'Natuur van bie oes' op rekening BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt vzw met vermelding: Fonds Zuid-West-Vlaanderen - F-04015. Vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest toegestuurd.

GROND VERKOPEN!

Heb je een stukje grond liggen dat je graag zou verkopen aan Natuurpunt? Neem contact op met info@natuurkoepel.be

THEMATISCHE REGIOWERKGROEPEN

AMFIBIEËNWERKGROEP 'HYLA'

Yvoeri Christiaens, Heerbaan 13, Harelbeke 0468/30 19 74
hyla@natuurkoepel.be

BIJENWERKGROEP

Secretariaat Natuurkoepel vzw
Warande 9, Heule
056/36 28 04
bijenwerkgroep@natuurkoepel.be

INSECTENWERKGROEP 'INSECTA'

Luc Vergaerde, Warande 9, Heule
0473/63 38 71 -
iwg@natuurkoepel.be

NATUURFOTOGRAFIEWERKGROEP

Secretariaat Natuurkoepel vzw
Warande 9, Heule, 056/36 28 04
werkgroepnatuurfotografie@natuurkoepel.be

PADDENSTOELENWERKGROEP 'MYCOLOGIA'

Christine Hanssens
Jan Breydellaan 94, Kortrijk
0477150 82 02
christine.hanssens@gmail.com

PLANTENWERKGROEP

Piet Missaen
Wielewaallaan 23, Kortrijk
056/20 51 77 -
piet.missaen@pandora.be

STEENUILENWERKGROEP

Ludo Braeckman
Stedemansakker 1, Roeselare
0475/38 78 04
steenuilenwerkgroep@natuurkoepel.be

VOGELWERKGROEP

Dietrich Van Wouterghem, Warande 9, Heule - 0478/625280 -
vwg@natuurkoepel.be

WERKGROEP GEOLOGIE EN LANDSCHAP

Erwin Decoene
G. Gezellestraat 15, Wevelgem
0495/24 88 79 - erwin.d@telenet.be

WERKGROEP TRAGE WEGEN

Secretariaat Natuurkoepel vzw
Warande 9, Heule
056/36 28 04
tragewegen@natuurkoepel.be

ZOOGDIERENWERKGROEP

Brecht Demasières,
Bissegemesstraat 101, Kortrijk
0496/37 92 80
zoogdierenwerkgroep@natuurkoepel.be

GIDSEN VOOR GIDSEN

Claude Cottyn, Zusters Lovelingstraat 88, 8510 Kortrijk
0496/46 33 83 -
gidsenvoorgidsen@natuurkoepel.be

Natuurkoepel vzw is de overkoepelende organisatie van natuur- en milieuverenigingen in Zuid-West-Vlaanderen. Natuurkoepel overkoepelt 16 vrijwilligersorganisaties in Zuid-West-Vlaanderen. Vrijwilligers uit deze aangesloten lidverenigingen vormen daarnaast 11 thematische regiowerkgroepen. Natuurkoepel vzw wil van Zuid-West-Vlaanderen een groene en duurzame leefomgeving maken.

CONTACTEER ONS

SECRETARIAAT

Warande 9, 8501 Heule

contact Nele Devriendt, Beleids- en verenigingsmedewerker

e-mail nele@natuurkoepel.be

tel 056/36 28 04

gsm 0487164 45 85

open Van maandag t.e.m. vrijdag van 9u-12u en van 13u-16u.

web www.natuurkoepel.be

klimop.flits Voor up-to-date informatie uit de regio: abonneer je op de digitale nieuwsbrief Klimop.flits. Stuur een mail naar flits@natuurkoepel.be.

facebook www.facebook.com/natuurkoepel

twitter www.twitter.com/natuurkoepel

issuu www.issuu.com/natuurkoepel

instagram www.instagram.com/natuurkoepel/

rekeningnr. BE45 7755 7540 1189

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL

Normandiëstraat 178, 8560 Wevelgem

contact Kristina Naeyaert, voorzitter

e-mail kristina@natuurkoepel.be

tel 056/40 19 79

gsm 0479/51 43 17

COLOFON

KLIMOP

Kwartaal tijdschrift van Natuurkoepel vzw 35ste jaargang nr. 1, januari – februari – maart 2025

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Emmanuel Desmet, Warande 9, 8501 Heule, 0499/19 89 49 - emmanuel@natuurkoepel.be

REDACTIE

klimop@natuurkoepel.be

Els Deprez, Emmanuel Desmet, Angélique Vandewiele, Yann Feryn, Dirk Libbrecht, Kristina Naeyaert, Joke Libbrecht, Maarten Tavernier, Nele Devriendt, Luc Vergaerde, Bernard Decock, Rita Vandenbroucke, José Lecoutere, Pieter Vanslembrouck

ARTIKELS

De auteurs dragen de volle verantwoordelijkheid voor de inhoud van hun teksten. De redactie heeft het recht de artikels in te korten. Overname van teksten en illustraties mag mits toelating van de redactie en bronvermelding 'Klimop - Natuurkoepel vzw'.

DEADLINE

Artikels voor de volgende Klimop moeten uiterlijk op de redactie zijn op 10 februari 2025. Het volgende nummer verschijnt begin april 2025. Inzendingen kunnen mogelijk ook een plaats krijgen in de nieuwsbrief.

PUBLICITEITSVERANTWOORDELIJKE

Nele Devriendt - nele@natuurkoepel.be

OPLAGE

6200 exemplaren

EINDREDACTIE EN VORMGEVING

Emmanuel Desmet - emmanuel@natuurkoepel.be
Angélique Vandewiele - info@intruxx.be

DRUK

INNI Group, Industrielaan 5, 8501 Heule
056/36 32 11 - info@innigroup.com

DRUKPROCES

Het drukken van Klimop verloopt 100% isopropylalcoholvrij, met biologische inkt en chemievrije drukvormvervaardiging op FSC gecertificeerd papier.

Klimop enkele digitaal ontvangen?

Stuur een mail naar nele@natuurkoepel.be

LIDVERENIGINGEN

NATUURPUNT AVELGEM

Pol Wannyn, Nieuwstraat 10/D, Avelgem 0497/45 52 99 polwannyn@skynet.be

NATUURPUNT DE BUIZERD

VZW
Hendrik Debeuf, Bruggestraat 195, Ingelmunster
0475/36 59 55 - hendrik.debeuf@telenet.be

NATUURPUNT DE LEIEMEERSEN

Rik Libbrecht, Narcissenlaan 64, 8930 Menen
0473/1 98 46 74 - voorzitter@natuurpuntdeleiemeersen.be

NATUURPUNT DE VLASBEK VZW

Jan Vanaverbeke, Kouterstraat 38, Kuurne
0494/35 90 94 - janvanaverbeke@naturalsciences.be

NATUURPUNT GAVERSTREKE

Yann Feryn, Desselgemstraat 75, Deerlijk
0495/21 57 72 - yann@ferynjan.be

NATUURPUNT KORTRIJK

Trees De Prest, Maandagveld 5, Kortrijk
0485/95 87 60 -
info@natuurpuntkortrijk.be

NATUURPUNT KREKEL

ANZEGEM

Carlos Van de Ginste, Albrecht Rodenbachlaan 8570 Vichte
0498/14 77 53 -
carlos.vandeginste@gmail.com

NATUURPUNT WAREGEM

Peter Depodt, Aststraat 35, ↓

Waregem - 0472/33 31 24 - depodt@scarlet.be

NATUURPUNT WEVELGEM

Kristina Naeyaert, Normandiëstraat 178, Wevelgem -0479/51 43 17
kristina@natuurkoepel.be

NATUURPUNT ZWEVEGEM

Bavo De Clercq, Leanderhof 40/03, 8550 Zwevegem, 0476 664 678, bavo.de.clercq@telenet.be

VELT GAVERVALLEI (HAREL-BEKE-KUURNE-WAREGEM)

0472/77 34 68 -
Veltharelbeke8530@gmail.com

VELT LEIE-SCELDE (KORTRIJK-ZWEVEGEM)

Martin Raepsaet, Oude Bellegemstraat 89, Zwevegem, 0477/40 91 17 -
martin.raepsaet@gmail.com

VELT WEVELGEM-MENEN

Katrien Opsommer, Groenestraat 153, 8930 Menen - 056/53 03 21
bart.katriendhoo@edpnet.be

JNM KORTRIJK

Linde Avet
0476/35 76 38
linde.ayet@gmail.com

JNM LEIEVALLEI

Jasmine Safri - 0499/14 45 97
jasmine.safri@jnmleievallei.be

JNM ROESELARE

Marie Derney
0474/08 60 02
mariederney@hotmail.com

MET DE STEUN VAN

Vlaanderen
verbeelding werkt

Verbonden door vakmanschap.

WEST-VLAAMSE NATUURSTUDIEDAG

ZATERDAG 1 MAART 2025

Van 9 tot 16.30 uur - KULAK in Kortrijk

Schrijf je in op

www.westvlaamsemiliefederatie.be/natuurstudiedag

© Bram Conings (eikelmuis)

west-vlaanderen
de gedreven provincie

Natuur op de rand van

de stad - akker - zee - berm - oever - bos
het zichtbare - uitsterven - invasie

INSTITUUT
NATUUR- EN
BOSONDERZOEK

KU LEUVEN

kulak

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Vlaanderen
in beweging

WEST-VLAAMSE
MILIEUFEDERATIE